

Реалії

Половина українців боїться втратити роботу в 2011-му

► СТОР. 6

Вшанування

Тій, що відкрила нову зорю в художньому читанні...

► СТОР. 9

Моя позиція

Цинізм до живих і мертвих

► СТОР. 10

№ 223 (4973)

П'ЯТНИЦЯ, 26 ЛИСТОПАДА 2010 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Одні на Майдані, інші за прилавком

Ми готові продовжувати розвивати міжпарламентські взаємини з Ізраїлем

Учора Голова Верховної Ради України Володимир Литвин зустрівся з Президентом Ізраїлю Шимоном Пересом.

«Для нас висока честь, що ви знайшли час відвідати український парламент», — сказав В. Литвин на початку зустрічі, зазначивши, що в Україні «завжди уважно стежать за вашими виступами і вашою позицією, оскільки в них промовляє політична і життєва мудрість».

Голова Верховної Ради підкреслив, що історія і сучасність диктують обом державам необхідність поглиблювати відносини в усіх сферах.

► СТОР. 2

Важке співробітництво

Сьогодні Москву з робочим візитом відвідає Президент України Віктор Янукович. Він візьме участь у засіданні україно-російської міждержавної комісії. У російській столиці відбудуться також переговори українського та російського президентів. Основними темами, як це хотілося б російській стороні, стануть газові проблеми й бізнес-інтереси російських інвесторів в Україні. Але українська делегація готує свій порядок денний переговорів.

► СТОР. 11

Страсбург ухвалив «компромісну» резолюцію

Депутати Європарламенту на пленарному засіданні у Страсбурзі вчора прийняли нову резолюцію щодо ситуації в Україні. Документ, який став результатом політичного погодження шести його варіантів, містить компромісну позицію ЄС щодо України.

Як повідомляє Укрінформ, у новій резолюції висловлюються як критичні зауваження, так і підтримка демократичним перетворенням та реформам, курсу України на європейську інтеграцію. Документ, зокрема, враховує результати саміту Україна—ЄС від 22 листопада 2010 року та інші вагомні події у двосторонніх відносинах. У резолюції також підкреслюється, що Президент Віктор Янукович і Верховна Рада підтвердили намір України приєднатися до Європейського Союзу.

РЕПОРТАЖ

З одного боку, зручно, що не всі підприємці вийшли на Майдан. Дорогою на роботу, приміром, не підготовлена до раптового похолодання змогла купити на добре знаній ятці рукавички. Увечері, повертаючись додому, візьму, як звикла, фруктів. З другого — все-таки... чому, коли одні тимчасово «прикрили лавочку» й приїхали до Києва стояти за свої права, на столичній Шулявці торгівля вирує?

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

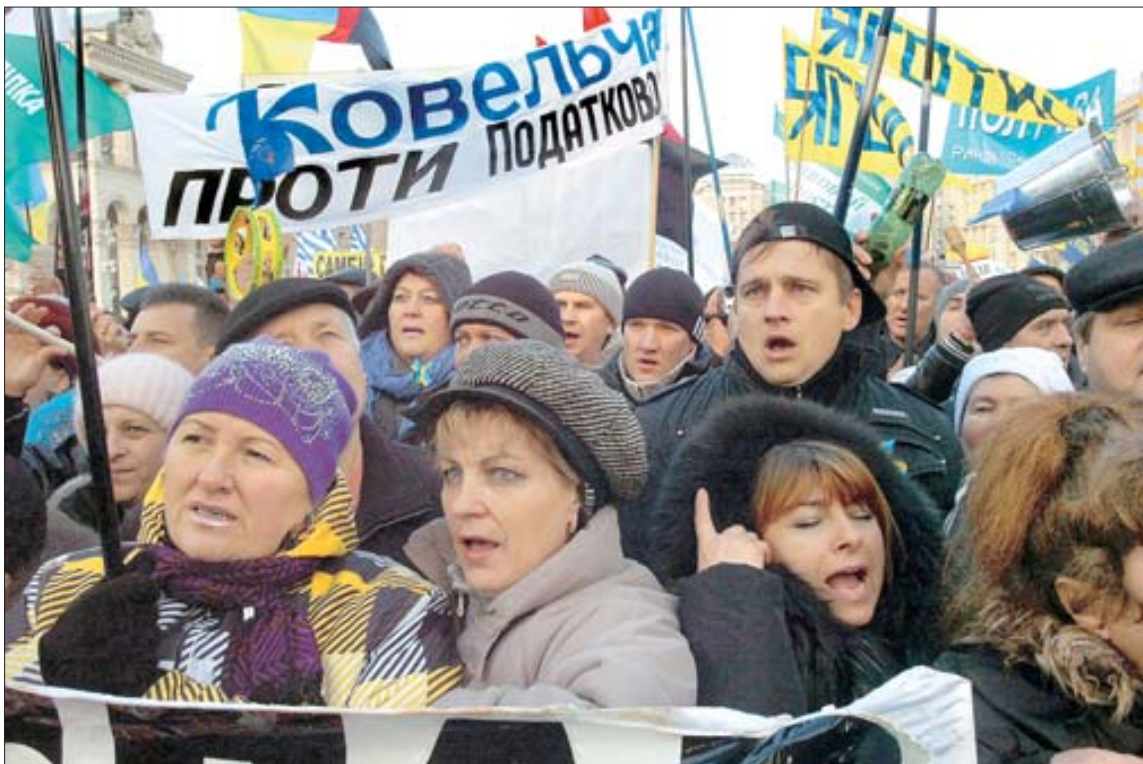

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Звернулася із цим питанням до продавців. «Ми тут люди маленькі, — каже пані Тетяна. — І хоча не проти піти, постояти з людьми, підтримати їх, але у нас тут такий принцип: якщо хтось один вийшов на роботу, чому він має працювати, а ми маємо бути закриті?». Щоправда, не останню роль відіграє в цьому питанні і банальна людська жадність. Якби ж усі закрилися, то особисто Тетяна поїхала б на Майдан і стояла там стільки, скільки було б вільного часу. Незважаючи навіть на те, що має маленьку дитину. Жінка працює тут уже років десять. Каже, за цей період не пригадує особливого простою, за винятком часів, коли мали статус «погорільців». А з приводу тих, хто виходить на роботу, натякнула: «запийте у «наших» в'єтнамців, чому, поки українці борються за їхні права, вони виходять на роботу».

► СТОР. 4

події

Дівчаток назвали Україна й Одеса

29-річну молоду жінку до пологового будинку №1 доставила «швидка допомога». У породіллі не виявилось при собі документів і єдине, що змогла повідомити про себе, це те, що є біженкою з Афганістану, що тимчасово мешкає в Одесі. Пацієнтка народила двійню дівчаток. Вона заявила про своє рішення назвати дітей іменами Україна й Одеса на подяку країні і місту, які дали їй притулок. Персонал пологового будинку зв'язався з обласною організацією Червоного Хреста. Співробітники цієї організації привезли породіллі одяг для малят, пелюшки, дитячі суміші для харчування, засоби особистої гігієни. Стан мами і немовлят — України й Одеси — хороший, повідомляє наш власний кореспондент в Одеській області В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Коли заплатять — тоді підключать

Луганське комунальне підприємство «Теплокомуненерго» погрожує в найближчі дні відключити від теплоносія 24 багатоповерхівки обласного центру. Заборгованість населення міста становить 134 мільйони гривень, і, у свою чергу, підприємство не може розплатитися з «Луганськводою» і «ЛЕО». У боротьбі з неплатниками тепловикам вирішила допомогти компанія «Луганськвода». Йдеться про те, що тепловики переуступають частину боргу населення компанії «Луганськвода», «в якій є технічні можливості обмежити отримання якоїсь послуги — або водовідведення, або водопостачання». У цьому разі йдеться про водовідвід. Одержувати послугу неплатник зможе лише після 100-відсоткової оплати за воду й тепло, повідомляє наш власкор Алла АНТИПОВА.

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ ЧИТАЙТЕ НА 6-Й СТОР.

КОРОТКО

■ У Черкасах у вівторок увечері загорівся тролейбус, у якому було майже 70 пасажирів. Усі вони встигли вчасно залишити машину (Подорожниця).

■ ЮНЕСКО у Китаї обговорює можливість створення підводних музеїв (Укрінформ).

■ В Італії тривають студентські протести проти освітньої реформи, яка передбачає низку радикальних заходів у системі державної безплатної освіти (Укрінформ).

ЄБРР надає 450 мільйонів євро на модернізацію автошляхів України

У НОМЕР

Ми готові продовжувати розвивати міжпарламентські взаємини з Ізраїлем

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

В. Литвин висловив готовність української сторони продовжувати розвивати плідні партнерські міжпарламентські взаємини з Ізраїлем, і наголосив на необхідності надання їм системного характеру. У цьому контексті він зауважив, що важливим елементом міжпарламентської співпраці міг би стати обмін візитами на рівні голів парламентів і попросив передати відповідне запрошення спікеру Кнесету Реувену Рівліну.

Президент Ізраїлю, у свою чергу, висловив переконання, що Україна «має велике майбутнє», зазначивши, що «є колективна воля, щоб Україна стала частиною нового демократичного світу».

«Для нас Україна — це фактично місце народження», — сказав він, подякувавши українському народові за те, що євреї, які проживали в Україні, мали змогу «вести свій спосіб життя і розмовляти рідною мовою». «Для нас відвідання України — це відвідання сторінок нашої історії», — додав Ш. Перес (на знімку).

Він також повідомив, що в Ізраїлі проживають 400 тисяч вихідців з України.

«Ми бачимо в Україні надзвичайно дружню до нас країну, — заявив Президент Держави Ізраїль. — Усі зустрічі, які відбулися під час візиту, підтверджують, що ми маємо справу із справжнім другом».

Під час зустрічі обговорювалися питання стосовно активізації торговельно-економічних відносин та подальшого розвитку співпраці в культурно-гуманітарній сфері.

Особливу увагу сторони приділили питанню з розширення співробітництва в науково-технічній сфері. «Ми поділяємо вашу думку про те, що світ має перейти в нову якість за рахунок науки, «економіки знань», — сказав В. Литвин. До того ж сторони наголосили на важливості повернення світу до таких загальнолюдських цінностей, як совість, мораль і відповідальність.

Голова Верховної Ради зазначив, що український народ оберігає пам'ять про трагедію Бабиного Яру, і висловив думку про доцільність опрацювання спільної програми, присвяченої 70-річчю цієї трагедії.

Під час зустрічі також порушувалося питання про виплату пенсій громадянам України, які постійно проживають в Ізраїлі. В. Литвин зазначив, що вирішення цього питання, яке, за його словами, «має виключно економічний підтекст», стримується економічною та фінансовою кризою. За його словами, всі аспекти цієї проблеми будуть додатково вивчені в контексті нинішніх реалій.

Прес-служба Верховної Ради України.
Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Забезпечити верховенство права, враховуючи думку опозиції

Учора для працівників секретаріатів комітетів Верховної Ради розпочався дводенний семінар: «Робота в апараті парламенту». Програму семінару підготувала Вестмінстерська фундація за демократію, а розробили спільно фахівці Палати громад парламенту Великої Британії та експерти Лабораторії законодавчих ініціатив.

Представник програми Вестмінстерська фундація за демократію Галина Шевчук підкреслила, що цей захід відбувається в межах компоненту «Парламентські процедури та менеджмент». «Запрошую вас на наступний тренінг в рамках цього компоненту на тему: «Роль парламенту в забезпеченні верховенства права та дотримання прав людини», який триватиме 9—10 грудня цього року в Інституті законодавства Верховної Ради», — зауважила вона.

Під час дискусії обговорювалися такі питання: навіщо потрібен парламент, його визначальні характеристики і якою має бути робота в апараті Верховної Ради. Зокрема, представники секретаріатів парламентських комітетів вважають, що ефективність роботи законодавчого органу залежить від діяльності і злагодженої роботи апарату Верховної Ради. Вони підкреслили, що є певні проблеми в цьому напрямку. Окрім того, окремі аналітичні функції має виконувати Інститут законодавства Верховної Ради. Але це, за їхніми словами, потребує певних змін до відповідних норм права. Також ефективність роботи апарату парламенту залежить від професіоналізму працівників. «Вони повинні мати відповідний рівень освіти, досвід роботи, бо їх діяльність пов'язана з розробкою законопроектів, постанов. То-

Секретар Європейської комісії перевірки та розгляду матеріалів Палати громад парламенту Великої Британії Елістер Доєрті та керівник підрозділу дозаконодавчої перевірки Палати громад парламенту Великої Британії Кріс Шоу.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

му постає питання належної техніко-юридичної підготовки нормативно-правових актів. Водночас має відбуватися постійне підвищення кваліфікації працівників апарату», — підкреслили учасники семінару.

Вони переконані, що апарат повинен працювати на інтереси всього суспільства. Він має бути незалежним від політичного чи будь-якого іншого впливу та має співпрацювати зі всіма політичними силами, з громадськістю і громадськими організаціями. А працівники апарату мають володіти експертними і аналітичними навиками. Вони повинні надавати не тільки теоретичну, а й практичну допомогу. Учасники переконані, що робота всіх структур

апарату має бути пов'язана з роботою комітетів.

Секретар Європейської комісії перевірки та розгляду матеріалів Елістер Доєрті розповів, що кожний парламент має свою специфіку. «Це не корпорація і не компанія, там усе залежить від парламентаріїв. Для нас це проблема. Ми сприяємо процесу розробки законів, контролю бюджету, але водночас маємо чути і опозицію. Тому забезпечити ефективність роботи не просто», — наголосив він і зауважив, що парламент є майданчиком для національних обговорень і все, що в ньому відбувається і з ним пов'язано, дуже прискіпливо висвітлюється в засобах масової інформації.

Сергій МЕЛЬНИК.

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Мінфін ігнорує уряд?

Комітет з питань науки і освіти розглянув питання щодо виконання постанов Верховної Ради «Про відзначення 75-річчя від часу заснування Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка Національної академії наук України» та «Про невідкладні заходи зі збереження територіальної цілісності».

Парламентарії підкреслили, що Ботанічний сад сьогодні — один з найбільших у світі. Він — член Міжнародної Ради ботанічних садів з охорони рослин (BGCI), Міжнародної організації з охорони флори Європи; очолює Раду ботанічних садів та дендропарків країни.

На думку народних депутатів, реалізація положень постанови сприяла підвищенню престижу української науки, просвітницькій діяльності досягнень вітчизняних учених щодо збереження генофонду рослин, розвитку біологічної науки.

Водночас члени комітету зазначили, що не все реалізовано у повному обсязі. Зокрема, «Міністерством фінансів, незважаючи на численні звернення комітету, Національної академії наук, не були виділені додаткові цільові кошти в обсязі 5100 тисяч гривень на підготовку і проведення визначених Кабміном заходів; як наслідок не проведено капітальний і поточний ремонт зовнішніх мереж електро- і теплопостачання, реконструкцію та ремонт приміщень Ботанічного саду».

Київською міськдержадміністрацією досі не встановлено охоронної зони по периметру земельної ділянки.

Окрім того, нагадали парламентарії, потребує правової узгодженості питання щодо використання Свято-Троїцьким Іонінським монастирем Московського патріархату майна та земельної ділянки, які належать Ботанічному саду...

За результатами обговорення комітет, зокрема, рекомендував уряду передбачити у проекті закону про Державний бюджет України на 2011 рік Національній академії наук цільовим призначенням для ботанічного саду кошти в обсязі 5100 тис. гривень для капітального ремонту зовнішніх мереж електро- і теплопостачання, реконструкції та ремонту його приміщень; включити його до переліку експертних маршрутів для відвідування під час проведення Євро-2012 тощо.

***

У Національній академії державного управління при Президентові України проведено Всеукраїнський установчий семінар на тему:

«Освіта для демократичного громадянства в Україні».

У заході взяли участь заступники керівників управлінь освіти і науки та міст Києва та Севастополя, проректори обласних інститутів післядипломної освіти, керівники та викладачі НАДУ при Президентові України, представники громадських організацій, експерти проекту «Стратегія розвитку освіти для демократії в Україні».

На семінарі виступив головний консультант секретаріату Комітету Верховної Ради з питань науки і освіти Євген Красняков. Зокрема, він зазначив, що «в нашому суспільстві вже є розуміння того, що важливим чинником розбудови громадянського суспільства є участь шкільної молоді у процесах демократичних перетворень і в рамках власного навчального закладу, і суспільства загалом».

Красняков також поінформував учасників заходу з планами законотворчої діяльності комітету.

Учасникам семінару було презентовано підручники «Демократичне врядування в школі», «Живемо в демократії», «Посібник для підготовки вчителів з питань освіти для демократичного громадянства та освіти з прав людини».

***

Комітет з питань науки і освіти рекомендує парламенту прийняти в цілому проект закону про внесення зміни до статті 24 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (щодо подання та оформлення документів для призначення пенсій).

Законопроектом пропонується доповнити її положенням, яке передбачає встановлення окремого порядку подання документів для призначення та перерахунку пенсій науковим працівникам.

На засіданні зазначалося, що, згідно з документом, заява про призначення (перерахунок) пенсії та інші необхідні документи подаються до територіального органу Пенсійного фонду України або до уповноваженого ним органу чи уповноваженій особі особисто або через представника, який діє на підставі виданої йому довіреності, посвідченої нотаріально.

Окрім того, «перелік та порядок подання необхідних документів визначається правлінням Пенсійного фонду України за погодженням із центральними органами виконавчої влади у сфері праці та соціальної політики, у сфері освіти та наукової і науково-технічної діяльності».

Збалансована і критична

Так представники і влади, і опозиції охарактеризували резолюцію Європарламенту щодо ситуації в Україні, яку було ухвалено вчора.

Народний депутат України від Партії регіонів, перший заступник парламентського комітету з питань європейської інтеграції Володимир Вечерко заявив, що проект був досить збалансований.

А відносно дебатів, які відбувалися навколо обговорення документа, парламентарій заявив, що вони також ілюструють високий інтерес до нашої держави з боку ЄС.

«Ми бачимо, що в Європарламенті присутні різні думки про резолюцію — є, безумовно, спірні моменти, однак наявність позитивних оцінок очевидна», — зазначив він. Зокрема, наголошується, що Україна має європейську перспективу і висловлюється підтримка на шляху здійснення нашої країною економічних реформ... ЄС považає Україну як стратегічного партнера», — констатував Вечерко. Депутат визнав, що в проекті є і три важні сигнали, приміром, стурбованість станом свободи слова. Такі жорсткі оцінки, за його словами, з'явилися не без участі лобі української опозиції.

Самі ж опозиціонери вважають резолюцію доволі критичною і об'єктивною. «Хоча вона могла бути жорсткішою. Втім, в Європі завжди перемагали дипломати, які «пом'якшують» висновки», — поділився в інтерв'ю «Голосу України» народний депутат Андрій Павловський (БЮТ-«Батьківщина»).

«Європа чітко вказала, що дії влади не відповідають демократичним стандартам щодо свободи слова, проведення мирних зібрань. Погоджуємося також із висновками щодо місцевих виборів», — зазначив парламентарій. Добрим знаком він вважає і те, що в Європі побачили: у нас фактично знищується малий та середній бізнес.

Народний депутат переконаний, що вчорашня резолюція — це аванс. З другого боку, Європарламент застерігає: ці аванси швидко закінчатся, якщо не будуть виконані елементарні демократичні норми та стандарти.

«Росія—Україна: з позицій історичного оптимізму»

Сергій МИРОНОВ.

Насамперед слід із задоволенням зазначити, що нині наші відносини переживають особливий момент, доленосу стадію розвитку. Водночас ми переконані: щоб не зірвати цей позитивний процес, сьогодні необхідна серйозна переоцінка того, що відбувалося з нами після подій початку 90-х років минулого століття. Під час цього аналізу потрібно відокремити зерна від половини, щоб із цих зерен вирости нові відповідальні рішення, які багато в чому визначатимуть майбутнє Росії та України.

Ми повинні постійно пам'ятати головне, а саме те, що зв'язки між російським і українським народами — це, у повному розумінні слова, «особливі відносини». Своїм корінням і загальною історією вони скріплені так міцно, що, якщо спробувати вирвати з них хоча б один елемент, порушиться вся їхня логіка.

На жаль, у наших відносинах останнім часом багато що деформовано. Мали місце періоди, коли певні політичні рішення були продиктовані вимогами негайної кон'юнктури. Протягом декількох років навіть у публічній російсько-українській риторичі спостерігалися певні перекоси. Унаслідок цього виникла небезпечна тенденція, коли у свідомості двох братніх народів стали з'являтися елементи взаємної недовіри й відчуженості. Одною стороною було взято курс на дистанціювання від Росії. Другою — не завжди враховувалося законне прагнення України як суверенної держави будувати свою зовнішню політику. Такий розвиток подій міг підірвати основи нашого співробітництва.

Коли ми замислюємося над подіями минулого, далекого й не дуже віддаленого, зовсім неприпустимо розглядати наші відносини лише в чорно-білому кольорі. Історія взагалі багатобарвна за своєю природою. Історичні події, в тому числі й ті, які зачіпали зв'язки між нашими країнами, складні й багатомірні. Тут недоречно прямолінійні лобові підходи і примітивні політизовані оцінки. Надзвичайно важливо бачити й виділяти в їхній історії головне — те, що поєднувало й продовжує поєднувати два братні народи, цементує їхню загальну історичну долю.

Не секрет, що в ХХІ столітті роль «парламентської дипломатії» в міжнародних відносинах зростає. Тому ми, як голови Ради Федерації Федеральних Зборів Російської Федерації та Верховної Ради України, гадаємо, що наші міркування про минуле, сьогодення й майбутнє становлять інтерес для громадськості обох країн.

Вважаємо, що саме з таких позицій можна розглядати об'єднання Росії й України в 1654 році, спільну боротьбу російського та українського народів з численними зовнішніми загрозами й цілу низку інших подій.

Упродовж століть формувалася гуманітарна демографічна й культурна спільність двох народів. Для багатьох мільйонів людей, що народилися від змішаних шлюбів, не поставало питання про їхню національність. Багато громадян, як у Росії, так і в Україні, вважали і продовжують вважати своєю національною гордістю Олександра Сергієвича Пушкіна, Миколу Васильовича Гоголя, Тараса Григоровича Шевченка й цілу низку інших видатних представників наших народів. Цих великих людей не можна ділити на росіян і українців. Вони — наше загальне надбання.

Особливе місце в історії Росії та України посідає радянський період. Чого гріха таїти, іноді мають місце спроби інтерпретувати історичні події тих років так, щоб спробувати виставити один із народів як винуватий. Прикладів можна навести достатньо. Але постає запитання — наскільки це обґрунтовано і правомірно? Особливо з огляду на те, що в ті часи у двох братніх народів були ті само політичні керівники, які несли всю повноту відповідальності за все, що робилося не лише в Росії та Україні, а й загалом в СРСР. Серйозне питання, яке не можна не враховувати.

Особливо глибокий слід у долях наших народів залишили події Великої Вітчизняної війни. Водночас треба пам'ятати, що Україна однією з перших радянських республік прийняла на себе весь тягар удару фашистських загарбників. Не забувати, що український народ зробив разом із російським народом вирішальний внесок у розгром гітлерівської Німеччини. Ми переконані, що перекручування історичної правди про Велику Перемогу радянського народу над фашизмом злочинно й абсолютно неприпустимо. Проте сьогодні саме на перекручуванні історії намагаються наживати свій брудний політичний капітал націоналісти та неонацисти всіх мастей. Необхідно підкреслити, що будь-які історичні заноси й перекоси в інтерпретації подій тієї пори тягнуть за собою

Володимир ЛИТВИН.

вкрай небезпечні наслідки не тільки для Росії та України, а й для всієї Європи.

Говорячи про фундаментальні питання сучасних російсько-українських відносин, можна з упевненістю стверджувати: головне — вибрати правильний алгоритм дій в умовах нової реальності. Насамперед вона полягає в тому, що два братні народи живуть уже в рамках не одного, а двох суверенних і самостійних держав. На наше переконання, це є принципово важливим для правильного розуміння сучасного контексту російсько-українських відносин.

Водночас інша даність — Росію та Україну об'єктивно надто багато що поєднує. Хоч би яку сферу ми взяли, у нас практично скрізь є інтереси, що збігаються. У політиці це загальна зацікавленість у підтримці стабільності та безпеки в Європі, Чорноморському регіоні і за всіма іншими азимутами. Звичайно, об'єктивно, з урахуванням історичного минулого, особливе значення для наших країн має співробітництво на теренах СНД.

Найважливіша сфера нашого життя — економіка. У нас є взаємний глибинний інтерес, можна сказати, об'єктивна потреба у відновленні і зміцненні щонайтісніших господарських зв'язків. Водночас потрібно враховувати, що протягом тривалого історичного періоду такі зв'язки становили єдиний цілісний організм. Це особливо важливо зазначити з огляду на поставлене президентами Росії та України стратегічне завдання синхронізації соціально-економічного розвитку наших держав.

Вважаємо, що потенціал двостороннього співробітництва на цьому напрямі воістину невичерпний. І насамперед ідеться про інноваційно-емні галузі економіки, зокрема кооперацію в авіаційно-космічній промисловості, ядерній енергетиці та машинобудуванні. Переконані в тому, що взаємодія в цих галузях сприятиме досягненню цілей модернізації економіки Росії та України. Це особливо актуально в умовах подолання наслідків світової фінансово-економічної кризи й наростання жорсткої конкуренції на світових ринках.

Слід враховувати й географічний чинник. Ми — сусіди. Територіальна близькість і тісне переплетіння політичних, економічних і загальнолюдських інтересів дають незаперечні переваги, які необхідно активно використовувати. Одна зі сфер, що має особливо важливе значення для ефективного розвитку міжрегіонального співробітництва, — створення сучасної всеосяжної транспортної інфраструктури. На жаль, доводиться констатувати, що тут не все так гладко. Сумно визнавати, що досі між двома столицями, Москвою і Києвом, немає автомагістралі, що відповідає сучасним європейським вимогам.

Ми — реалісти. Міркуючи про майбутнє місце Росії та України в системі сучасних міжнародних відносин, ми виступаємо з позицій прагматизму. Важливо враховувати віяння часу, основні тенденції й парадигми ХХІ століття, де домінують такі явища, як глобалізація і багатополарність.

Ми вважаємо, що Росія та Україна можуть вільно розвивати політичні та економічні зв'язки з будь-яким суб'єктом міжнародного права. Головне, щоб це робилося не на шкоду одне одному, не суперечило інтересам російського та українського народів. І Росія, і Україна рівною мірою зацікавлені в розвитку партнерських відносин з НАТО, Євросоюзом та іншими міжнародними структурами. Те, що Україна заявила про позаблоковий статус, жодною мірою не суперечить її інтересам. Навпаки, це створює для неї нові додаткові можливості на міжнародній арені в умовах багатополарності.

Насамкінець особливо хотілося б сказати про головне надбання наших народів — братні гуманітарні зв'язки Росії та України, що глибоко вкоренилися і мають багатовікову історію. Вони різноманітні, повнокровні й, по суті, становлять становий хребет російсько-українських відносин. Ідеться про рідинні зв'язки, мову, культуру, літературу й мистецтво. Нарешті, це звичайне людське спілкування на рівні мільйонів простих громадян, яке відбувається щодня і для якого необхідно створити якнайсприятливіші умови.

Ми зобов'язані зробити все можливе й неможливе, щоб не допустити завдання збитків відносинам між Росією та Україною. Це було б історично злочинно. Якщо ми це допустимо, то майбутнє покоління росіян і українців нас не зрозуміють і не пробачать. І будуть праві. Ми твердо переконані в тому, що тільки зберігаючи й усіляко зміцнюючи цей потужний системоутворюючий фундамент російсько-українських взаємин, ми зможемо з упевненістю й оптимізмом дивитися в майбутнє наших братніх народів.

Голова Верховної Ради України
Володимир ЛИТВИН;

Голова Ради Федерації Федеральних Зборів
Російської Федерації
Сергій МИРОНОВ.

Верховна Рада — не дорадчий орган

Учора заступник Голови Верховної Ради України Микола Томенко взяв участь у роботі науково-практичної конференції, присвяченої річниці проведення всеукраїнського референдуму 1991 року, «Інститут президентства в Україні й зарубіжних країнах: становлення, розвиток та сучасні тенденції».

Виступаючи на відкритті конференції, повідомили в секретаріаті заступника глави парламенту, Микола Томенко сказав, що сьогодні надзвичайно важливо для фахівців простежити еволюцію інституту президентства після сумнозвісного рішення Конституційного Суду про так звану стару-нову Конституцію. «Посилений статус інституту президентства та факт наявності в Україні фактично однопартійної системи поступово призводять до ситуації, коли інші конституційно передбачені для ухвалення рішення органи втрачають свою впливовість і стають органами швидше не з ухвалення рішень, а з підготовки рішень для остаточного їхнього ухвалення адміністрацією Президента та Президентом», — наголосив він.

На думку заступника Голови Верховної Ради, якщо й надалі ситуація розвиватиметься в такий спосіб, відбудеться так зва-

на підміна функцій у системі державного управління, де парламент з вищого законодавчого органу перетвориться на дорадчий. «Якщо хочете, в таку собі своєрідну нижню палату. А функції верхньої палати візьме на себе адміністрація Президента», — сказав М. Томенко. «За таких обставин парламент буде інститутом із штампування непопулярних рішень, які подає уряд, а адміністрація Президента та глава держави — інститутом з редагування вбік поліпшення цих непопулярних рішень», — додав він.

М. Томенко вважає, що ця тенденція, яка настанала після так званої «конституційної контрреволюції» — повернення всупереч праву та здоровому глузду в конституційний режим 1996—2004 років, — щоденно нівелює статус Верховної Ради, судових інститутів, інститутів місцевого самоврядування та посилює президентську вертикаль. «Як я і прогнозував, за нинішньої конституційної моделі президентсько-парламентської республіки де-юре, Україна де-факто дедалі більше перетворюється на президентську республіку», — наголосив М. Томенко. Це, на його переконання, неправильно і небезпечно. Політик закликав учених активно включитися в суспільну дискусію, щоб «вплинути на авторитаризацію політичного режиму в Україні та повернути політичний процес у прозору та відкриту площину».

ОФІЦІЙНО

Закон України

Про схвалення рішення Президента України щодо участі миротворчого контингенту України в наданні оперативної підтримки Місії ООН у Кот-д'Івуарі

Верховна Рада України постановляє:

1. Схвалити рішення Президента України щодо участі миротворчого контингенту України, який діє у складі Місії ООН у Ліберії, в наданні оперативної підтримки Місії ООН у Кот-д'Івуарі на час проведення виборчої кампанії у строки, визначені згідно з рішенням Ради Безпеки ООН.

2. Фінансування витрат, пов'язаних з участю України в наданні оперативної підтримки Місії ООН у Кот-д'Івуарі, здійснювати за рахунок коштів Державного бюджету України з подальшим відшкодуванням цих витрат Організацією Об'єднаних Націй.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ.

м. Київ, 4 листопада 2010 року.
№2671-VI.

Закон України

Про ратифікацію Договору між Україною та Європейським інвестиційним банком про співробітництво та діяльність Постійного представництва ЄІБ в Україні

Верховна Рада України постановляє:

Ратифікувати Договір між Україною та Європейським інвестиційним банком про співробітництво та діяльність Постійного представництва ЄІБ в Україні, який підписано 15 червня 2010 року в м. Люксембурзі і який набирає чинності з дати отримання Банком повідомлення від України про виконання всіх внутрішньодержавних процедур, необхідних для набрання Договором чинності.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ.

м. Київ, 4 листопада 2010 року.
№2673-VI.

РЕПОРТАЖ

Одні на Майдані,
інші за прилавком

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Із в'єтнамцями розмова не склалася: «Сільно мало гово-
ріть», — почула у відповідь. Ін-
ша жінка-пенсіонер не захоті-
ла назватися, але поскаржила-
ся, що має інвалідність. Гро-
шей не вистачає навіть на лі-
ки, а стоять на мітингу з па-
личкою все одно не змогла б.

Продавиця фруктів, Інна
Захарова, мусить працювати на
вимогу роботодавця, однак
увечері заїжджала на Майдан і
пропонувала свою допомогу.
Грошей не давала, але возила
харчі і теплий одяг. Запропо-
нувала кільком людям перено-
чувати у себе вдома, та вони
відмовилися, сказали, що їм
треба триматися разом. Мов-
ляв, якщо розпорошуватися,
то міліція розжене.

«Багато ринків закрилося, —
роздумує жінка, чому «Шуляв-
ка» працює? Не знаю. Немає у
нас єднання». З приводу того,
чи зможуть підприємці досяг-
нути поставлених цілей, відпо-
відь у неї однозначна: «Це бу-
де можливо, якщо нас(!) під-
тримає народ».

У передноворічний період
торгують не надто жваво. Моя
співрозмовниця, пані Тетяна,
припускає, пов'язано це з тим,
що люди притримують гроші
на святковий стіл. Тож, каже,
вдень заробляє близько півсот-
ні гривень, які витрачає одразу
ж у магазині — «на сардельки,
хліб, молоко». А пані Інна
стверджує, що денний заробі-
ток не такий уже й суттєвий,
якщо йдеться про те, аби вит-
ратити цей день на боротьбу за
свої права.

Надія СМІЯН

У НОМЕР

Арсеній Яценюк
просить
Президента
про вето

Учора народний депутат, лі-
дер «Фронту змін» Арсеній Яце-
нюк оприлюднив відкритий
лист, з яким він звернувся до
Президента.

«Сьогодні увесь світ спосте-
рігає за протистоянням, яке
виникло та стрімко наростає в
українському суспільстві у
зв'язку з ухваленням Верхов-
ною Радою України Податко-
вого кодексу», — зазначив він.

Безробіття, зростання бюд-
жетних витрат на соціальний
захист, здирицтво та хабар-
ництво в податковій адмініс-
трації — це далеко не весь пе-
релік наслідків від прийняття
нової економічної конституції.

«Податковий кодекс перет-
ворює сьогоднішніх підприєм-
ців на завтрашніх найманців,
робить українців ще більш за-
лежними від влади та надовго
закриє перспективу створення
середнього класу як соціальної
основи демократичних інсти-
тутів», — йдеться у листі.

Крім того, народний депутат
переконав, що Податковий
кодекс не лише поглибить еко-
номічну кризу, а й відкине Ук-
раїну далеко назад у перспек-
тиві цивілізованого, європей-
ського розвитку та змін.

Парламентарій просить
Президента накласти вето на
ухвалений Податковий кодекс.
Водночас лідер «ФЗ» пропонує
розробити нову редакцію (ї
прийняли її до 1 липня 2011
року), де передбачити, зокре-
ма, створення нових робочих
місць, стимулювання інвести-
цій, промислової модернізації
країни та розвитку промисло-
вого виробництва, максималь-
ного спрощення податкового
обліку, боротьбу з корупцією
податкових органів.

Спрощена система оподат-
кування, на переконання А.
Яценюка, має залишатися до
січня 2016 року. А закон про
денонсацію угоди між СРСР і
Республікою Кіпр (про закрит-
тя базової схеми уникнення
оподаткування) має невідклад-
но розглянути Верховна Рада.

«Місто волі» обіцяє стояти до перемоги

Учора на столичному майда-
ні Незалежності та біля адмі-
ністрації Президента тривали
протести підприємців з вимо-
гою ветоувати Податковий ко-
декс, відправити у відставку
уряд Миколи Азарова, провести
«відповідно до Конституції
1996 року вибори до Верховної
Ради у березні 2011 року» та не
протидіяти учасникам акцій
протесту. Ці вимоги ще раз
здобули одностайну підтримку
протестувальників.

Влада все ще плакає надії
погасити протести та ліквіду-
вати їхній центр — наметове
містечко на майдані Незалеж-
ності, підтвердженням чого є
виклик до суду коменданта
містечка та його заступника»,
— сказав представник коорди-
наційної ради підприємців, по-
передивши при цьому владу,
що «коли вона захоче добрати-
ся до всіх нас, то у відповідь
отримає революцію». Ці слова
знайшли схвальну підтримку
присутніх на майдані.

Далі голова профспілки так-
систів Василь Попик зачитав
заяву з приводу ситуації, що
склалася в країні у зв'язку з
прийняттям Верховною Радою
Податкового кодексу. «Декіль-
ка мільйонів громадян Украї-
ни, які зайняті в малому бізне-
сі, опинилися під загрозою
втрати робочих місць та мож-
ливості заробити собі на життя
власною працею через суттєві
обмеження, які вводяться По-
датковим кодексом, зокрема
щодо необґрунтованого роз-
ширення повноважень контро-
люючих органів, введення
більш жорсткого адміністру-
вання, звуження сфери діяль-
ності для застосування спро-
щеної системи оподаткування
тощо. Це може негативно поз-
начитися на життєзабезпеченні
десятків тисяч найманих пра-
цівників — членів профспілок,
які працюють у сфері малого
бізнесу в секторах торгівлі,
транспорті і громадського об-
слуговування», — йдеться у за-
яві, яка завершується словами
підтримки «основних вимог
мітингувальників щодо забез-
печення конституційного пра-
ва громадян на працю, збере-
ження робочих місць для най-
маних працівників» та закли-
ком до Президента, Прем'єр-
міністра і Голови Верховної
Ради «дослухатися до вимог
тисяч українських громадян».

Після цього голова коорди-
наційної ради підприємців
Ігор Гурняк, звертаючись до
учасників акції протесту, за-
пропонував їм проголосувати за
відставку Кабінету Міністрів і
Верховної Ради, які підготува-
ли та ухвалили Податковий ко-
декс. Також учасники мітингу
на пропозицію голови проф-
спілки підприємців Одещини
підтримали вимогу до Прези-
дента про відставку міністра

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

внутрішніх справ Анатолія
Могилюва. «Ви знаєте, як ми
добиралися до Києва», — за-
питав він і повідомив, що «це
був жах». «Ми замовили авто-
буси, дуже багато автобусів,
але, на жаль, автоперевізники
отримали неофіційну інформа-
цію не давати дозволу, тому
нам треба вимагати не тільки
відставки Азарова, Тігіпка і
Бродського, а й Могилюва»,
— сказав він. А ведучий, звер-
таючись до правоохоронного
відомства, закликав МВС «не
дратувати народ та відпустити
одного з організаторів акції
протесту Сергія Мельничен-
ка», котрого начебто затрима-
но за звинуваченням у пору-
шенні громадського порядку
під час мітингу 22 листопада.

Крім того, підприємці звер-
нулися до присутніх на майда-
ні народних депутатів з про-
ханням ініціювати створення
тимчасової слідчої комісії для
вивчення процедури ухвалення
Податкового кодексу. «Всі ба-
чили, що на порушення норми
Конституції, котра передбачає
особисте голосування кожного
депутата, деякі парламентарії
голосували не тільки за себе»,
— заявили підприємці та за-
кликали покласти край систе-
матичному порушенню Осно-
вного Закону.

Показово, що під час учо-
рашнього мітингу здебільшого
виступали підприємці та пред-
ставники профспілок, тоді як
політики трималися в тіні, хо-
ча цього разу організатори по-
обіцяли надавати слово усім
бажаючим. Цією можливістю,
зокрема, скористався лідер
партії «Удар» Віталій Кличко,
котрий, підтримавши вимогу

підприємців про ветоування
Податкового кодексу, закликав
стояти до перемоги. А підпри-
ємець Андрій Корчинський
звернув увагу, що влада, нама-
гаючись внести розкол у ряди
протестувальників, прагне по-
давати ситуацію так, наче під-
приємці про щось домовля-
ються з урядом.

«Ми не будемо домовлятися
ні про що, бо наша вимога —
вето», — сказав він і закликав
усіх пам'ятати, що «Податко-
вий кодекс — це пробний ка-
мінь, за яким підуть Трудовий і
Житловий кодекси, при цьому
першим хочуть узаконити тру-
дове рабство, а другим — доз-
волити викидати людей із їх-
нього житла». Представниця
Запоріжжя, апелюючи до не-
щодавньої заяви Сергія Тігіпка
про те, що з тими, хто зібрався
на майдані, йому не має про
що говорити, бо вони кодексу
не читали, заявила: «Ми не ту-
пі, ми грамотні! У більшості з
нас є дипломи про вищу освіту,
тому ми чітко бачимо, що роз-
діл про адміністрування подат-
ків дозволяє податківцям зни-
щити будь-яке підприємство».

Після завершення мітингу
підприємці вирушили до адмі-
ністрації Президента, щоб іще
раз заявити Віктору Януковичу
про необхідність ветоувати По-
датковий кодекс, оскільки 22
листопада, коли відбулася пер-
ша маніфестація до Банкової,
глава держави перебував у
Брюсселі. До того ж і аргумен-
тів у протестувальників відтоді
побільшало.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Інші фото з цієї події
шукайте у фотوماгазині
на сайті www.golos.com.ua.

Згребли всіх під одну гребінку...

Кам'янець-подільські підприємці, більшість із яких
працює на ринку, беруть активну участь у протестах
проти нового Податкового кодексу, домагаються вве-
сення змін у законодавство щодо пенсійних внесків.
Кілька разів вони виходили на акції протесту, пере-
кривали дороги. На цьому тижні мітингувальників із
вулиці запросили до сесійної зали міськради, щоб док-
ладно обговорити їхні вимоги. Міський голова Михай-
ло Сімашикевич спеціально виїхав до столиці, щоб пере-
дати звернення підприємців Президенту України. Мо-
же, хоч таким чином вдасться достукатися до най-
вищої влади? Як можна не чути народного крику?! Хо-
ча б ось цієї літньої змученої життям жінки, яка ще
сподівається на те, що її почують керманічі країни.

«Шановний Микола Яновичу!
Звертається до Вас пенсіонерка з міста
Кам'янець-Подільського Хмельницької області Па-
сичіна Валентина Іллівна.

Я підприємець маленького бізнесу. Ларьок 1,5
на 1,5 метра, і це все, що є. Торгувала харчовими
добавками — перці, приправи. Маю реалізацію на
50—70 гривень. Мені — 12 відсотків. За оренду
землі плачу 105 гривень, 60 гривень — патент, а
тепер змушують платити в Пенсійний фонд 300
гривень щомісяця. А що ж собі?! Мені 74 роки, ро-
бочого стажу маю 38 років. Уже 18 років я спла-
чую за патент, вирахування йшли в Пенсійний, я
чесно сплачувала все. А тепер вирішили обірати
до нитки нас.

Товар я беру під реалізацію, винна більше чо-
тирьох тисяч постачальникам, бо в моїй сім'ї ду-
же важка обстановка. Моя пенсія — 829 гри-
вень. Донька моя була онкохворю, чотири опера-
ції, хіміотерапія забрали десятки тисяч. І не по-
рятувала — вона померла. Залишила мені дев'ять
тисяч боргу і двоє проблемних дітей. Чоловік її,
інвалід другої групи — туберкульоз. Його пенсія
становить 720 гривень. Онук — 30 років, нарко-
ман, ніде не працює. Зверталася в реабілітаційні
центри. Кругом треба платити великі суми, яких
мені не знайти. Внучка вчиться на платному, за
одне слово «студент» я плачу шість тисяч в рік.
Ледве зводжу кінці з кінцями. А вирахування в
Пенсійний мені не попадуть, бо ніхто їх мені не
дорахує. Отож бідних у мене і своїх вистачає. Та
хто ж усіх під одну гребінку постриг? Бізнес біз-
несу різниця. І навіщо взагалі з пенсіонерів стягу-
вати той податок? Не соромно владі?»

Фото Віри ШПИЛЬОВОЇ.

Сесія
супроводжується
пикетами

Предметом збурення дріб-
них підприємців став новий
Податковий кодекс — вони
вкотре почергово мітингували
під стінами приміщен-
ня, де проходила сесія Рів-
ненської облради. Тож де-
путати облради шостого
скликання змушені були
дослухатися до думки мі-
тингувальників і прийняти
звернення до Президента
України В. Януковича, в
якому просять главу держа-
ви повернути Податковий
кодекс Верховній Раді для
доопрацювання.

«Депутати Рівненської об-
ласної ради поділяють думку
представників підприємниць-
кого середовища області щодо
необхідності доопрацювання
зазначеного документа, —
йдеться у зверненні до Прези-
дента, — зокрема, уточнення
на основі вичерпного експер-
тного обґрунтування, враху-
вання думки підприємців і
специфіки регіонів:

переліку видів господарської
діяльності, при здійсненні
яких фізичні особи-підприємці
можуть працювати за спроще-
ною системою оподаткування
(зокрема, включивши до пере-
ліку регулярні пасажирські
транспортні перевезення);

граничного обсягу доходу фі-
зичних осіб-підприємців, які
можуть працювати за спроще-
ною системою оподаткування
(збільшивши його до 1 млн. грн.
— за умови застосування реєс-
тратора розрахункових операцій
та до 500 тис. грн. — без засто-
сування такого реєстратора).

З огляду на викладене, про-
симо Вас, шановний Вікторе
Федоровичу, повернути Подат-
ковий кодекс Верховній Раді
України для доопрацювання та
виступити ініціатором впро-
вадження європейської прак-
тики адміністрування податків,
передбачивши рівну міру від-
повідальності контролюючих
органів та підприємців».

До речі, тема невдоволення
дрібних підприємців новим
Податковим кодексом була
предметом гострої дискусії і на
першій сесії Рівненської місь-
кої ради шостого скликання,
яка супроводжувалася пикетом
незadowolених згаданим доку-
ментом. Тут на вимогу фракції
«Свободи» було прийнято схо-
же звернення, тільки з більш
радикальними вимогами гуч-
них відставок.

Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

Як залучити інвестиції у Ровеньки...

Без інвестиційної допомоги ні місту, ні селу економічно не піднятися. Думка не нова, на рівні керівництва країни обговорюється не один рік, тільки от результати намірів і дій поки що не виправдують надій. За оцінкою Прем'єр-міністра України Миколи Азарова, для повноцінної модернізації економіки України протягом найближчих десяти років знадобляться інвестиції у розмірі 1 трлн. грн. До того ж інвестиційна «атака» повинна йти в усіх напрямках, сферах і територіях. І місто Ровеньки — не виняток.

Щасливий білет для «Ровенькиантрацит»

Залучення інвестицій — чи не головне питання на порядку денному діяльності Ровеньківського міськвиконкому. Цю першочерговість керівники міста пояснюють просто й коротко: без інвестора не виживемо. Щодо такого досить песимістичного прогнозу, якщо чесно, мимоволі закрадаються сумніви. І ось чому. Головна галузь міста — видобування і збагачення кам'яного вугілля. Цим займаються сім видобувних шахт і дві збагачувальні фабрики державного підприємства «Ровенькиантрацит». Слід зазначити, що підприємство — одне з найуспішніших не тільки в регіоні, а й у всій Україні. І хоча промисловий потенціал у місті представлений майже трьома десятками підприємств, усе одно на продукцію вуглярів в обсязі товарної продукції Ровеньків припадає 95%. Виробництво вугілля виявилось привабливим для Донецької паливно-енергетичної компанії (ДПЕК), котра ризикнула вкласти в «Ровенькиантрацит» свої капітали. У розробку нових лав і закупівлю устаткування інвестор уже вклав майже 300 млн. грн. і має намір продовжувати фінансові ін'єкції. Можна сказати, що державне підприємство витягнуло щасливий білет. Наприклад, як вважає голова Луганської обласної ради Володимир Пристюк, «нинішня економіка вугільних підприємств інвесторів не залучає, оскільки потрібні дуже великі витрати». Луганщина шукає ефективних інвесторів в Україні, Росії та інших країнах, щоб реанімувати шахти, де проведено великі роботи у виробках, витрачено чималі кошти на будівництво стовбурів. В області є надзвичайно потужні розвідані поклади, які можна використовувати. Але з інвесторами для вуглярів загалом поки що напружено...

На тлі решти компаній бюджетоутворююче для міста підприємство «Ровенькиантрацит» здається найуспішнішим. Проте загалом для міста це погоди не робить і проблем його не вирішує. Тому міська влада сьогодні активно шукає інвесторів, капітал яких допоможе місту розв'язати нагальні проблеми.

— Якби сьогодні в нас з'явився інвестор, то передусім ми спрямували б кошти на будівництво сміттєпереробного заводу, — ділиться планами міський голова Олександр Єсенков (на знімку). — У такий спосіб вирішуємо дві проблеми — очищаємо від сміття місто й заробляємо на вторинній переробці скла, пластику та інших відходів. Розроблений бізнес-план передбачає від-

криття у всіх шахтарських селищах спеціальних пунктів прийому вторинної сировини. Загалом на реалізацію такого проекту знадобиться майже 470 млн. грн. На жаль, в останні роки серйозні інвестори до Ровеньків не заходили, крім американських інвестицій у рамках міжнародної допомоги. Наприклад, у безрезні компанія ДПЕК привела в місто Міжнародний проект «Локальні інвестиції й національна конкурентоспроможність» (ЛІНК), за допомогою якого, сподіваємося, у нас з'явиться можливість здійснити деякі задуми.

Логіка спрацьовує не завжди

Колишнє керівництво міськвиконкому припустилося великої помилки, роблячи

ставку на інвестиції переважно для ДП «Ровенькиантрацит». Логіка «Сильне підприємство — сильне місто» у цьому разі не спрацювала. Привабливість гірничодобувного виробництва не зіграла ролі в підвищенні інвестиційної привабливості самого міста. Тому Єсенкову і його команді передовсім довелося працювати над тим, як і чим зацікавити інвестора. Один із привабливих моментів — саме розташування міста. Воно стоїть на найвищій точці Донбасу, де постійно віють сильні вітри. Це найкраща умова для вітрогінних установок, за допомогою яких можна вирішувати програму енергозбереження. Крім того, фахівці міськвиконкому підготували для інвесторів шість земельних ділянок, які можна використовувати для будівництва і промислових об'єктів, і жила. До речі, про житло. У Ровеньках стоять дві недобудовані багатоповерхівки, що заслуговують на увагу інвесторів. Не зайве сказати й про те, що в Ровеньках є дешева робоча сила. 64% усіх безробітних у місті — жінки. Меблева й взуттєва фабрики, де переважно працювало жіноче населення, сьогодні суттєво скоротили виробництво, але за вмілого вкладення інвестиційних коштів фабрики можуть відродитися й працевлаштувати не одну сотню жінок.

Розпочате співробітництво з ЛІНКом дає шанс і Ровенькам, і їхнім потенційним інвесторам. Хочеться звернути увагу на такий простий, але, виявляється, дуже важливий момент. У рамках домовленості створюється група, що складається переважно з фахівців дозвільної системи, котра супроводжуватиме інвестора з моменту його рішення вкласти свій капітал, скажімо, у виробництво, до завершення всієї роботи. Це значно скоротить час на підготовку необхідного пакета документів. До речі, у Грузії, приміром, строк видачі всіх дозвільних документів скорочено до двох-трьох днів, а у нас на це півроку, а то й рік буде потрібно.

У пошуках інвестора міська влада, звичайно ж, не сидить без діла. Сьогодні головні проблеми — комунальні. Де труби поміняли, де котельню відкрили, вікна-двері на пластикові замінили.

— Ми багато плануємо зробити на наступний рік, — розповідає перший заступник міського голови Олександр Тимошенко, — а сьогодні рахуємо, скільки це коштуватиме, які умови для цього потрібні. Якщо інвестор або кредитор зацікавиться якимось об'єктом або фронтом робіт, у нас уже будуть готові всі розрахунки, документи й ми не гаятимемо марно час.

Одне слово, у Ровеньківському міськвиконкомі вже приготували умовні «хліб-сіль» для інвесторів.

Алла АНТИПОВА.
Фото автора.

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

Державні символи мають бути приведені у відповідність до Конституції

Голова депутатської фракції Народної партії депутат Ігор ШАРОВ звернувся до Голови Верховної Ради Володимира Литвина з проханням прискорити розгляд та ухвалення проекту закону «Про великий Державний Герб України» у зв'язку з необхідністю затвердження на законодавчому рівні встановлених Конституцією державних символів.

Історія утвердження державних символів у нашій незалежній державі така. 24 серпня 1991 року Верховна Рада Української РСР проголосила незалежність України та створення самостійної української держави, невід'ємним атрибутом якої постали її державні символи: Державний Прапор, Державний Герб і Державний Гімн. У 1992 році Верховна Рада України ухвалила Постанову «Про Державний Герб України», пунктом першим якої затверджено тризуб як малий Герб і елемент великого Герба. А у схваленій у червні 1996 року Конституції статтею 20-ю визначено, що великий Державний Герб України є державним символом та встановлюється з урахуванням малого Державного Герба та герба Війська Запорозького законом і ухвалюється не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради. «Незважаючи на це, ніяких дієвих кроків у прискоренні затвердження великого Державного Герба України так і не відбулося, — стверджує Ігор Шаров. — На сьогодні існує нагальна необхідність законодавчого врегулювання суспільних відносин у сфері використання та захисту встановлених Конституцією державних символів, оскільки відповідно до вимог статті 92 Конституції порядок використання і захисту державних символів встановлюється виключно законом, а положення вищезазначених постанов не забезпечують повної реалізації конституційних приписів у частині означеного питання».

На думку народних депутатів, вирішення цієї важливої суспільно-політичної проблеми сприятиме консолідації українського суспільства, вихованню у громадянина поваги до державних символів, формуванню стійких навичок свідомого дотримання почесей та правил поведінки щодо державних символів у повсякденному житті, під час урочистих та офіційних заходів.

Мораторій на міжнародне всиновлення: за чи проти дітей?

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

Верховна Рада ухвалила в першому читанні проект закону про внесення змін і доповнень до статті 212 Сімейного кодексу, якими передбачається встановити мораторій на всиновлення українських дітей—сиріт іноземцями. Законопроектом обмежується всиновлення громадянами тих держав, з якими не укладено двосторонні міждержавні договори про співробітництво з питань усиновлення, окремо обмежується усиновлення дітей з України особами без громадянства. Мораторій не розповсюджуватиметься лише на іноземців, котрі є родичами дитини або перебувають в офіційному шлюбі з батьком чи матір'ю дитини. Однак дискусія довкола цього законопроекту не дає однозначної відповіді, діятимуть запропоновані зміни в інтересах дітей чи навпаки?

Законопроект внесено групою народних депутатів — членами Комітету з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму — Павлом Костенком, Євгеном Сусловим (БЮТ) та Катериною Лук'яною («НУ—НС»). Передбачається, що заборона матиме виключно тимчасовий характер — до ратифікації Україною Гаазької міжнародної конвенції про всиновлення та укладання відповідних міжнародних договорів, які мають врегульовувати всі суперечливі моменти: право на всиновлення, громадянство всиновлених дітей, обов'язок усиновлювачів інформувати про життя прийомних дітей, право офіційних представників України на доступ до всиновлених дітей та низку інших питань. Нині із жодною країною такі угоди ще не підписано, в тому числі і з США та Італією, які лідирують за кількістю усиновлених дітей з України. «Дієвого механізму

контролю за перебуванням усиновлених українських дітей немає. Ті звіти, які надаються до консульських установ, нічого не прояснюють, бо діє таємниця всиновлення, — вважає Є. Суслов. — Окрім того, маємо численні факти про те, що всиновлення українських дітей іноземцями стає прибутковим бізнесом, хоч як страшно про це казати. Всиновити дитину в Україні сьогодні дуже важко. І це неправда, що іноземці всиновляють лише дітей-інвалідів. Тоді як в Україні існує черга на всиновлення».

Законопроект удалося ухвалити в першому читанні з другої спроби, втім, розуміння в його потребі мають представники різних фракцій, у тому числі й тих, які входять до парламентської більшості. «Є приклади, коли з Херсонського дитячого будинку іноземці всиновили дітей, в яких є родичі — бабуся і дідусь. І тому треба зробити більш жорсткі-

ми норми щодо міждержавного всиновлення», — каже депутат-комуністка Катерина Самойлик.

«Нещодавно мене хотіли вдовечити, — розповіла 15-річна Аліна, вихованка однієї зі шкіл-інтернатів Запорізької області. — Приїхали подружжя американців, віруючі, вони хотіли взяти двох дітей — хлопчика і дівчинку. Здається, будь-кого. Ми тоді були в літньому таборі. Вони приїжджали до нас у табір з подарунками, а через місяць уже був суд. Але я навіть жодного разу не була в них у гостях в Америці. Перед судом я відмовилася від усиновлення, бо в мене тут є родичі — бабуся, тітка. А хлопця поїхав».

Згода самої дитини на всиновлення, за українськими законами, потрібна у віці старше 10 років. «Поодинокі факти сексуального насильства українських дітей в іноземних сім'ях знайшли широкий розголос в Україні та за кордоном і не можуть залишити парламентаріїв байдужими до долі дітей, — ідеться в пояснювальній записці до законопроекту. — Дієвого механізму контролю за умовами перебування всиновлених іноземцями українських дітей не існує». За даними Міністерства сім'ї, молоді та спорту, у 2009 році було три випадки скасування іноземного всиновлення (щодо старших дітей). Водночас є сотні випадків, коли діти з України щасливо знайшли за кордоном нову родину, виликувалися від складних хвороб. Дітей-інвалі-

дів усиновлюють здебільшого лише іноземці, українці хочуть взяти в родину здорове малю і як правило віком до трьох років.

«Питання про ратифікацію Гаазької конвенції — політичне, чотири рази у Верховну Раду вносили законопроекти про захист дітей і співробітництво у сфері міждержавного всиновлення, але жодного разу парламент не підтримав ці законопроекти, — зазначає заступник міністра у справах сім'ї, молоді та спорту Світлана Толстоухова. — В Україні є два шляхи: перший — ратифікувати Гаазьку конвенцію, яку сьогодні ратифікувала 81 країна світу, другий шлях — укладання міжурядових угод. Із жодною країною сьогодні, з якою здійснюємо міждержавне всиновлення, таких угод немає. Але якщо зупинимо міждержавне всиновлення, діти-інваліди, які мають право бути всиновлені, не будуть усиновлені».

«Цим законопроектом ми стимулюємо владу активніше підписувати міждержавні угоди, — переконаний заступник Голови Верховної Ради Микола Томенко. — Якщо з якоюсь країною підписали міждержавну угоду, то дозволяємо сім'ям усиновляти наших дітей і контролюємо долю цієї дитини. Якщо не підписана міждержавна угода, тоді всиновлення не відбувається. Ми повинні захищати долю наших дітей, їхнє майбутнє і безпеку не лише в Україні, а й за її межами».

Юліана ШЕВЧУК.

За даними Міністерства сім'ї, молоді та спорту, у 2009 році було три випадки скасування іноземного всиновлення (щодо старших дітей)

Міністерство оборони України має намір до 2016 року за-безпечити квартирами черговиків–військовослужбовців. Про це у Кременчуці (Полтавська область) учора заявив заступник міністра оборони Ігор Кушнір (*РБК–Україна*)

МінЖКГ до 1 січня 2011 року планує повністю погасити заборгованість перед працівниками житлово–комунальної сфери, яка на сьогодні залишається на рівні 79 мільйонів гривень, наголосив учора на прес–конференції міністр з питань житлово–комунального господарства Юрій ХІВРИЧ (*Укрінформ*)

У НОМЕР

► [ДНІПРОПЕТРОВСЬК](#)

Новий поїзд до Ворохти

На різдвяні та новорічні свя-та Придніпровська залізниця призначила поїзд № 551/552 Дніпропетровськ–Ворохта, в якому є плацкартні, купейні та спальний вагони.

Як повідомили в прес–центрі залізниці, поїзд курсуватиме з 25 грудня 2010-го до 15 січня 2011 року через день. З Дніпро-петровська вирушатиме по не-парних числах о 12.36, до Во-рохти прибуватиме наступної доби об 11.40. З Ворохти, нав-паки, йтиме по парних числах о 20.22, у Дніпропетровську бу-де наступного дня о 17.28. З Дніпропетровська поїзд виходи-тиме як двогрупний, тому що до нього чіплятимуть вагони такого ж поїзда — № 551/552 Донецьк–Ворохта. Охочі мо-жуть прихопити з собою авто — у складі поїзда заплановано вагон–автомобілевоз.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

► [ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ](#)

Чи стало інвалідам комфортніше у місті

Це перевірів спеціальний комітет, який вивчав, чи ство-рюються в обласному центрі сприятливі умови життєдіяль-ності осіб з обмеженими фізич-ними можливостями. За три роки коштом міського бюджету на входах у під'їзди житлових будинків встановлено близько 130 пандусів. Цьогоріч із бюд-жету виділено 40 тисяч гривень на облаштування безперешкод-ного доступу до будинків, в яких проживають інваліди–ві-зочники. Крім того, понад тре-тину світлофорів обладнано пристроями звукового супро-водження сигналів. Під час за-сідання комітету йшлося також про посилення контролю за ви-конанням будівельних робіт з урахуванням потреб осіб з об-меженими можливостями, у то-му числі з вадами зору. Пору-шувались питання приведення у відповідність транспортного обслуговування інвалідів.

Ірина КОЗАК.

► [ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ](#)

Вивезли десяту частину небезпечних відходів

Мінприроди забезпечило ви-везення 1,5 тисяч тонн гексах-лорбензолу (ГХБ) з полігона в Калуші. Вивезенням токсину займалося держпідприємство «Національний центр поводжен-ня з небезпечними відходами». Відходи відвантажили в Мико-лаївському морському торговому порту для подальшої утилізації у Великобританії. Мінприроди зазначає, що під час відправлен-ня вантажу було вжито всіх не-обхідних заходів безпеки, і жо-дного факту розгерметизації тари не відбулося. Перевантаження ГХБ у порту здійснили відразу після прибуття вантажного поїз-да, без відстою вагонів на тери-торії міста або порту. Результати проб ґрунту, води й повітря, які додатково зробили після закін-чення перевантаження, підтвер-дили відсутність небезпеки для довкілля.

Наступні два судна заванта-жать токсини у державному підприємстві «Спеціалізований морський порт «Октябрьськ» (Миколаївська область). За сло-вами директора ДП «Націо-нальний центр поводження з небезпечними відходами» Ан-дрія Любимова, спецпорт зна-ходиться на достатній відстані від населених пунктів і має причали, призначені для роботи зі спеціалізованими вантажами.

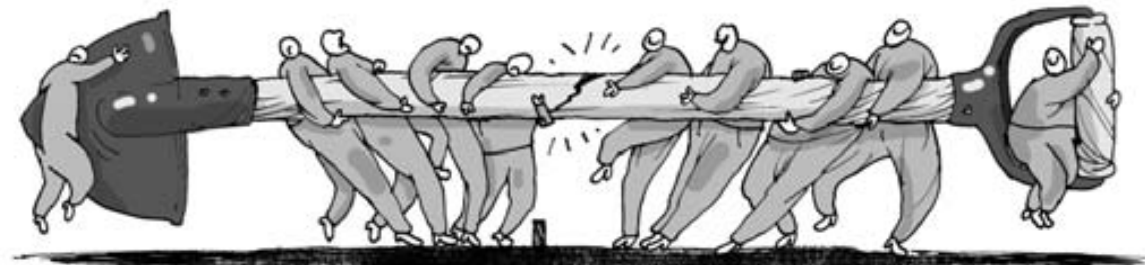
До кінця 2010 року планова-но вивезти 8,5 тисячі тонн ГХБ із 11,4 тисячі тонн, що зберіга-ються на полігоні, **повідомляє прес-служба Міністерства охорони навколишнього природного середовища.**

Сьогодні ти — пан, а завтра — пропав?

Половина українців боїться втратити роботу в 2011-му

Днями Державний комітет ста-тистики відзвітував про зниження рівня безробіття в Україні. Втім, як засвідчило дослідження ком-панії «Делойт», 47 відсотків на-ших співгромадян не впевнені, чи їм вдасться зберегти свої робочі місця у наступному році; 42 від-сотки — вважають, що їхня робо-та залишиться за ними, а 10 — називають себе безробітними. Ці-каво також, що невпевненість у завтрашньому дні відчувають і єв-ропейці. При цьому найпесиміс-тичнішими виявилися греки, ір-ландці та французи, які вважають ситуацію невизначеною.

У державній службі зайнятос-ті, куди «Голос України» звер-нувся по коментар, нам поясни-ли, що нині в країні вже рідше звільняють працівників з еконо-мічних причин. Так, за дев'ять місяців нинішнього року свою роботу втратили близько 60 тисяч осіб, а це вдвічі менше, ніж торік. Крім того, кількість людей, які перебували в адміністративних відпустках з ініціативи адмініс-трацій, скоротилася всемеро(!). Така позитивна тенденція спос-терігається в усіх регіонах, тож побоювання українців щодо втрати роботи через кризу нев-довзі можуть зійти нанівець.

Водночас у державній службі зайнятості готові оперативно відреагувати на можливий нап-лив клієнтів. Мовляв, навіть у пік безробіття, що припав на кі-нець 2008 — початок 2009 року, коли економіка втратила понад мільйон найманих працівників, служба акумулювала всі сили, підбираючи робочі місця навіть неконкурентоспроможним вер-ствам населення. І вже в пер-шому півріччі 2009 року зрос-тання безробіття в країні було зупинено.

Так, на своєму блозі дирек-тор Держслужби зайнятості Во-лодимир Галицький зазначив: «Незважаючи на те, що говори-ти про повний вихід із кризи за-

рано, сьогодні ми можемо кон-статувати, що ситуація на ринку праці вирівнялася». За його да-ними, кількість зайнятого насе-лення порівняно з першим пів-річчям минулого року збільши-лася майже на 37 тисяч осіб, а рівень зайнятості зріс в усіх об-ластях країни.

Такому успіху слід завдячи-ти, зокрема, й Держслужбі зай-нятості, адже протягом січня—жовтня 2010 року кількість ва-кансій, що надійшли до її бази даних, становить понад один мільйон. Найбільше їх від під-приємств переробної промис-ловості, торгівлі, ремонту авто-мобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку, а

також сфери державного уп-равління.

Проте попит на робочу силу й досі недостатній для задоволення потреб ринку праці. Як і раніше, роботодавці частіше шукають представників робітничих про-фесій, як-то: слюсарів, токарів, електрозварників, водіїв, фхів-ців з ремонту електричного об-ладнання та інших. Водночас за-лишається великим попит на спеціалістів вищого рівня, топ-менеджерів, а також економістів, менеджерів, лікарів, інженерів із відповідним досвідом роботи й високим рівнем кваліфікації, а також ІТ-спеціалістів.

Наталія ОВДІЄНКО.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

За борги полетять із посад

ДО РЕЧІ

Під час засідання колегії Запорізь-кої облдержадміністрації чиновни-ки підводили підсумки кампанії з ліквідації заборгованості із зарплат.

Позитивні зрушення є: з 73 мільйонів гривень боргів у березні нині залишило-ся 53 мільйони. Однак структура цих

боргів не радує. Підприємства–банкрути не тільки не скоротили, але й у 1,5 разу збільшили заборгованість перед своїми працівниками, і сьогодні вона становить 35,4 мільйона. Крім того, псують облас-ний перелік дев'ять державних підпри-ємств: 28 мільйонів гривень — це їхній вклад в сумну статистику неспланих зарплат. На загальнообласному фоні зов-сім непогано виглядає місто Запоріжжя — лише 8,4 мільйона гривень боргів, але всі вони на 27 економічно активних об'єктах. У місті, до речі, помітно підтяг-

нулися державні підприємства, вони на сьогодні мають всього 1,2 мільйона за-боргованості, ще 6,7 мільйона — заборго-ваність із зарплати приватних підпри-ємств, все інше — на совісті комуналь-них. Останніх на колегії ледь не зробили крайніми: голова облдержадміністрації Борис Петров заявив, що звільнить з ро-боти усіх керівників КП, які не розраху-ються з працівниками по заробітній пла-ті до Нового року.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

Запорізька область.

Відродженню молочних кухонь раді не всі

Відновлення роботи молоч-них кухонь у Донецькій об-ласті, розпочате навесні, три-ває. Обласна рада виділила 3,2 мільйона гривень на мо-дернізацію існуючих закладів, а згодом збирається створю-вати нові. «На жаль, я зіштов-хнувся із небажанням зберіга-ти молочні кухні і навіть із деяким спротивом наміру їх відродити, — зізнався журна-лістам голова обласної ради Андрій Шишацький. — Бачи-мо лише намір закрити мо-лочні кухні, розширити ринок та годувати наших дітей хімі-єю. І відбувається це не лише

в Донецькій області, а й по всій Україні».

За словами керівника обл-ради, у північному районі До-неччини молочних кухонь не залишилося взагалі. «Важли-во створювати умови для на-ших мам, не лише щодо ком-фортних пологів та отриман-ня фінансової допомоги після народження дитини, а й для годування дітей, обслугову-вання в лікарнях та ін.. Важ-ливо, щоб мами відчували потрібність своїх дітей для нашої країни», — зазначив Андрій Шишацький.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

ФОТОФАКТ

Усі 300 одиниць снігоприбиральної техніки Харкова повністю готові до роботи в зимовий період.

Фото В'ячеслава МАДІЄВСЬКОГО (Укрінформ).

Старовинні монети прикрасять музеї

Чопські митники виявили в одному з поштових відправлень старан-но сховані три старовинні монети.

Лист надсилався з Полтавщини до Чехії. Під час огляду пакета з допомогою металодетектора та рентгенапарата стало зрозуміло, що в ньому — вироби з металу. Розпакувавши його, інспектори виявили незаयвлені три монети з металу білого кольору. На перших двох (це карбованці, скоріше за все срібні) з одного боку зображений двоко-ловий орел і корона, з другого — портрет царя. Такі монети випус-кались на початку XVIII ст. Третя монета (ймовірно, бельгійського походження) з одного боку має зображення воїна, який спирається на щит із гербом, з другого — крокуючого на задніх лапах лева. Всі ці предмети відправник старанно запакував у гофрований картон, обклеївши липкою стрічкою, та акуратно вклав усередину конвертів, щоб їх не можна було помітити.

Вилучені монети направили експертам для визначення їх історич-ної та культурної цінності, а проти порушника склали протокол, по-відомила «Голосу України» інспектор митниці Вікторія Сенгетовська.

Василь НИТКА.

Ужгород.

Газові пристрасті: усе через несплати

Житомир «потопав» у боргах за тепло. Опалювальний се-зон тут розпочався із запізненням під чесне слово керівників області, що розрахунки буде проведено. Але борги тільки зростали. Тому 12 листопада почалося відключення коте-лень, і значна частина міста — 7 шкіл, 11 дитсадків, 8 лі-кувальних закладів, 178 житлових будинків, залишилася без тепла. Через тиждень його подачу знову відновили.

Микола Боровець, який став заступником міського го-лови після виборів, вказав на ще одну негативну сторону цього відключення: «З одного боку, ми боремося за підви-щення рівня платежів населен-ня за тепло і газ, а з другого — ускладнюємо і без того склад-ну ситуацію, бо просимо лю-дей розраховуватися за тепло, але його не подаємо: не можна відключати місто від газу і ви-магати оплати».

Ще одна проблема. В НКРЕ давно подано розрахунки но-вих тарифів, але їх досі не роз-глянуто. А нинішні покрива-

ють затрати на виробництво тепла приблизно наполовину.

На обласній нараді, що про-ходила за участю представни-ків галузевого міністерства, пролунала навіть пропозиція опублікувати прізвища відомих людей, які спроможні оплати-ти надані послуги, але не роб-лять цього.

Борг тепловиків Житомира загалом було оцінено більш як у сто мільйонів гривень. Зага-лом по області з початку опа-лювального сезону він зріс на 19 мільйонів.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

«Львівелектротранс» вирішив підвищити ціни на проїзд

Виконуючий обов'язки директора комунального підприємства «Львівелектротранс» Володимир Карпа повідомив під час прес-конференції про можливе підвищення цін на проїзд в трамваях та тролейбусах до 1,5 гривні. Студенти відповідно платитимуть 75 копійок.

Коли відбудеться підвищення тарифів, Володимир Карпа не уточнив. Підрахунки «Львівелектротрансу» засвідчили, що підприємство за нинішньої ціни на проїзд (одна гривня) не виживе. Начальник управління економіки Львівської міськради Ірина Кулинич у коментарі «Голосу України» повідомила, що їй нічого невідомо про ініціативу пана Карпи. Жодних розрахунків з цього приводу в управлінні немає. Нічого не чув про збільшення вартості проїзду і начальник управління інформаційної політики міськради Остап Проник. Схоже, у Львові директори комунальних підприємств самі можуть вирішувати, коли підвищувати ціни.

Богдан КУШНІР.

Співробітники Комітету рибного господарства України перевірили якість і походження свіжої риби, яку пропонують киянам і гостям на столичних ринках. За результатами перевірки були складені відповідні акти.

Щороку в країні від домашнього насилля страждають тисячі жінок

АКТУАЛЬНО

В Україні стартувала вже традиційна щорічна кампанія «Шістнадцять днів проти насильства». Триватиме вона до 10 грудня. Цього разу її гаслом став заклик «Не мовчати!». Організатори адресують його до всіх, хто зіткнувся із цією проблемою, але з певних причин так і не наважився про це заявити.

— Досвід по всьому світу показує, що мовчання — це кращий товариш домашнього насильства. Коли все суспільство вірить у те, що «сімейні справи» не повинні виноситись за межі родини, жорстокість продовжує поширюватись, — каже Постійний Координатор Системи ООН в Україні Олів'є Адам. — Світовий банк з'ясував, що у всьому світі жінки від 16 до 44 років страждають від згвалтувань та жорстокості в сім'ї значно частіше, ніж від автомобільних аварій, раку, воєн та малярії разом узятих!

За даними національної кампанії «Стоп насильству!», протягом одного року побутове насильство в Україні стає причиною 100 000 днів госпіталізації та 30 000 звернень у відділення травматології. Хоча це — біда всіх без винятку країн, у нас через замовчування жертвами своїх образ ця проблема відчувається особливо гостро. Для порівняння, щороку від жорстокості у сім'ї гине майже тисяча українок, у той час як у Франції цей показник майже десятикратно нижчий (141 жінка).

— За дев'ять місяців цього року в Україні зареєстровано понад 82 тисячі 500 звернень щодо насильства у сім'ї, — каже міністр у справах сім'ї, молоді і спорту Равіль Сафіуллін. — Із них абсолютна більшість (понад 74, 5 тисячі звернень) надійшли від жінок.

Тому, очевидно, що більш уразливими є саме жінки. А насильники у нашому суспільстві переважно мають чоловіче обличчя.

Між тим, погоджується пан міністр, наведені цифри — це лише вершина айсберга проблеми. Адже далеко не всі знаходять в собі сили заявити про негаразди у сім'ї і звернутися по допомогу до професіоналів. Усьому виною — сформована роками так звана культура сорому. Коли жертви ладні мовчки терпіти насилля, аби тільки не стати «білою воро-

ною» і не осоромитися перед суспільством. А от психологи переконують: агресія і жорстокість це навіть більша проблема кривдника, аніж жертви. Адже це прояв його слабкості, а часом і психічних розладів.

Киянка Марина понад рік терпіла витівки свого чоловіка. Численні синці та моральний пресинг — стали для неї буденною справою. «Соромно було зізнатися комусь, що мене чоловік лупцює. Та й, якщо чесно, я постійно думала, що це в нього востаннє, знаходила виправдання його діям... Але одного разу мене як перемкнуло: чому я дозволяю так із собою поводитися. Спробувала правоохо-

ронні органи долучити». Але і тут, каже жінка, замість того, щоб вплинути на чоловіка, люди у погонах почали тиснути на неї.

— Почали мене вмовляти забрати свою заяву. Буцїмто, це наша особиста справа, і розбиратися ми самі маємо... Інші радили забрати дитину і піти геть із квартири, мовляв, чоловік мене прос-

то вбити одного дня може. Але ж куди мені було йти...

Наступного тижня Марину із чоловіком мають офіційно розлучити. Але прощати образи своєму «колишньому» жінка не збирається. Каже, доведе справу до кінця, скільки б кіл пекла їй ще не довелося пройти. У її планах — відправити чоловіка на примусову програму корекції. «Через суд змушу його лікуватися. Можливо, полегшу життя його майбутній дружині. І їй уже не доведеться пройти через увесь той жах, який випав на мою долю».

Отож, якщо ви або хтось із ваших знайомих стали жертвою насильства — не мовчіть! Звертайтеся по допомогу до відповідних установ та організацій. Не знаєте із чого почати — зателефонуйте на безкоштовну «гарячу лінію» з питань запобігання насильству та захисту прав дитини — 0 800 500 335 або з мобільного на короткий номер 386 (для абонентів МТС, Лайф та Київстар безкоштовно). Тут вас вислухають, нададуть психологічну допомогу, а за потреби і юридичну консультацію. До речі, 25 листопада, 2 та 9 грудня на «гарячій лінії» консультаційні послуги надаватимуть представники Департаменту громадської безпеки.

Тетяна ГРАДОБЛЯНСЬКА.

Тубдиспансер отримав нову апаратуру

Найсучасніше обладнання для знищення інфікованих небезпечних відходів — піролізний інснератор — установили в протитуберкульозному диспансері Дніпродзержинська.

Досі тут шприци, бинти, вату, що використовувалися для лікування, медичних маніпуляцій, лабораторних досліджень,

спочатку знезаражували за допомогою хімічних речовин, а потім вивозили на полігон твердих відходів. Інснератор (на нього витратили 1 млн. 420 тис. грн.) істотно пришвидшить процес знешкодження відходів та забезпечить цілковиту стерильність. «Такою технікою оснащені провідні лікувальні установи в країнах Європей-

ського Союзу», — підкреслив голова облдержадміністрації Олександр Вілкул і запевнив, що питанням забезпечення людей від інфекційних соціально небезпечних хвороб перебуває на особливо жорсткому контролі обласної влади, **передає наш власний кореспондент у Дніпропетровській області Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.**

Льотні навчання 114-ї бригади тактичної авіації відбулися в Івано-Франківську
Фото Юрія РИЛЬЧУКА (Укрінформ)

МНС рятуватиме з повітря

З 1 січня 2011 року в Міністерстві з питань надзвичайних ситуацій України діятиме аеромедична евакуація, пообіцяв директор Департаменту охорони здоров'я та медико-біологічного захисту МНС Петро Волянський.

«Ми приступили до роботи зі створення відомчих підрозділів аеромедичної евакуації. У нас є два гелікоптери на сьогодні, які мають відповідне медичне обладнання», — запевнив чиновник. За словами П. Волянського, аеромедичний підрозділ МНС надаватиме допомогу під час великих катастроф і у випадку важкого стану звичайної людини, **повідомляє прес-служба МНС.** Київ.

У НОМЕР

► ТЕРНОПІЛЬ

Окремі класи закривають на карантин

У Тернополі на карантин закрили один клас школи №4 через масову відсутність дітей.

У класі не було 20 дітей, тому адміністрація навчального закладу вирішила оголосити карантин і закрити один шостий клас. В обласній санепідемстанції про карантин не знають, але кажуть, що окремі випадки закриття класів можливі, **повідомляє інформаційна агенція ZAXID.NET.**

«Ми з'ясуємо про закриття класу, але про масові такі явища я не чув», — заявив головний санітарний лікар Тернопільської області Степан Дністрян. І зазначив, що клас мали право закрити, якщо не було більше 20 відсотків дітей.

«Сьогодні епідемії немає, адже епідемпоріг не перевищує допустимої норми 43,4 випадку на 10 тисяч населення, а в нас сьогодні як у районах, так і в місті зафіксовано 31,7 випадку на 10 тисяч населення», — запевнив Степан Дністрян.

► ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСТЬ

Перевищено епідпоріг

Як повідомили в Головному управлінні охорони здоров'я Чернівецької обласної державної адміністрації, захворюваність на гострі респіраторні вірусні інфекції за минулий тиждень, порівняно з попереднім, зростає в області на 25%. На ГРВІ захворіли 34 тисячі 831 особа. Це — 3,8% мешканців області.

Серед хворих 38% — дорослі, 62% — діти. Перевищення епідемічного порогу захворюваності зареєстровано в Хотинському, Кіцманському, Сторожинецькому, Глибоцькому та Герцаївському районах. **Сергій СУЛИМА.**

► СІМФЕРОПОЛЬ

Кримчанам важко дихати

На півострові 21 тисяча осіб страждає захворюванням, при якому утрудняється дихання і згодом настає інвалідність. За словами лікаря-пульмонолога Кримського республіканського центру здоров'я Ірини Качанової, це хронічне обструктивне захворювання легенів. Порівняно з кінцем 2009 року, кількість хворих, що стоять на диспансерному обліку з цим діагнозом, збільшилася приблизно на 20%.

Ірина Качанова пов'язує зростання з ліпшим оглядом пацієнтів, а не тільки з поширенням хвороби. Найчастіше нею страждають чоловіки після 40 років, що курять і перебувають у групі інших ризиків, приміром, які працюють на шкідливих виробництвах. Водночас кримчани хворіють не частіше, ніж мешканці інших регіонів країни, — на півострові здоровий клімат і немає великих промислових зон. **Георгій ВЕРВЕС.**

► ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ

Сорок два містечка кілька годин прожили без світла

У Полтавській області у Кобеляцькому, Кременчуцькому, Новосанжарському, Решетилівському, Полтавському, Семенівському районах внаслідок складних погодних умов — сильного дощу, поривів вітру до 20 м/сек., без електропостачання залишилися 42 населених пункти, повідомляє МНС України. Відновлювальні роботи проводились аварійними бригадами ВАТ «Полтаваобленерго». Нині у всіх населених пунктах електропостачання відновлено.

Сьогодні у Київському музеї російського мистецтва відкриється виставка «Сценографія», на якій буде представлено близько 100 робіт, створених українськими художниками театру в другій половині ХХ — початку ХХІ століття — макети сценографії, театральні плакати, ескізи костюмів (*Укрінформ*)

У Луганську відбулася презентація Всеукраїнського рушника у рамках проекту «Єдина Україна: Схід і Захід разом», у створенні якого взяли участь, зокрема, більш як 30 вишивальниць Луганщини, *повідомляє наш власкор Алла АНТІПОВА*

ПОДРОБИЦІ

► *МОСКВА*
Ліквідація по-братерськи

Верховний суд Росії ухвалив рішення ліквідувати Федеральну національно-культурну автономію українців Росії.
Про це повідомляє Lenta. ru з посиланням на «Інтерфакс». Таким чином, було задоволено позов міністерства юстиції РФ, яке домогалось розпуску цієї організації у зв'язку з «виявленням порушень в господарській діяльності».

Роботу ФНКА було призупинено ще у жовтні 2009 року, однак її голова Валерій Семененко продовжував виступати у ЗМІ, брати участь у громадському житті та організовувати заходи, присвячені пам'яті жертв Голодомору.

Всі ці заходи стали приводом для звернення мін'юсту до суду із позовом про закриття організації, оскільки у відомстві визнали діяльність Семененка порушенням чинного законодавства.

Крім того, позов мін'юсту базувався на скарзі активіста фонду «Отчизна» Миколи Журавльова, який заявляв, що ФНКА веде політичну діяльність, прославляє бандерівців і лле «один негатив» на Росію.

Водночас сам Семененко заявляв, що його виступи на радіо та участь в організації різних заходів були його особистою ініціативою, де він виступав як приватна особа, а не голова ФНКА.

Він також висловлював припущення, що мін'юст домогається закриття його організації з якихось політичних міркувань.

► *ЛУГАНСЬКА ОБЛАСТЬ*
Студентський центр моди отримав звання Народного театру

Студентський центр моди Брянківського технолого-економічного технікуму Луганського національного університету імені Тараса Шевченка отримав звання Народного театру. Студенти відзначили цю подію звітним концертом центру моди, що представив колекції моделей і зачіски «Українські барви», «Інтриги Парижа», «Мадмуазель Коко», «Вечірній коктейль» та інші. Всі образи розроблені й виконані студентами спеціальності «Дизайн одягу», а також «Перукарське мистецтво та декоративна косметика». У показі взяли участь більше 50 моделей. Для створення образів знадобилося 20 флаконів лаку, велика кількість шпильок, невидимок, прикрас і гриму. Роботи, представлені в колекціях, — це результат багаторічної творчості студентів технікуму. Практично кожна колекція вже має свої високі нагороди, з показами юні кутюр'є виїжджали в інші міста України, на Всеукраїнські конкурси й усюди мали успіх.

Алла АНТІПОВА.
Фото прес-служби технікуму.

Краще зноситися, ніж заіржавіти, або Штрихи до портрета щасливої людини

ЮВІЛЕЇ

До 50-річчя заслуженого артиста України, актора Чернігівського обласного молодіжного театру Володимира БАНЮКА

26 листопада, у свій день народження, Володимир Банюк, як і зазвичай, виїде на сцену. Роль Тев'є-молочника — одна з його найулюбленіших. Знову глядачі смятяться і плакатимуть. Знову Тев'є поведе свій нескінченний діалог з Богом.

Велика удача — народитися з талантом. Ще більша — вчасно зрозуміти, який це талант, тому що тоді є шанс реалізуватися в житті повною мірою.

Володимиру Банюку пощастило. Професійним актором у його роду не був ніхто, але любов до сцени у Володимира в крові: дід, танцюрист і гітарист, батько замолоду захоплювався бальними танцями, віртуозно грав на гармоші та гітарі... А співали в родині всі — і бабуся, і мама, і тітка. І читали вірші, переважно українську поезію. Все це не тільки вдома, а й зі сцени сільського клубу. З батьками, з концертами їхнього самодіяльного колективу Володя об'їздив весь рідний Крим. І питання «ким бути» перед ним не стояло.

Після закінчення Дніпропетровського державного театрального училища в 1984 році Володимира Банюка зарахували до трупі Чернігівського обласного лялькового театру. Репетирував, грав вистави, їздив на гастролі, але... Пам'ятає, тоді, у середині 80-х, повсюдно виникали театральні підвали й студії. Не обійшло це і Чернігів. Містом поповзли чутки: «Ляльківники вийшли із-за ширми!» Знову пощастило — опинився в потрібний час у потрібному місці. Група молодих акторів, серед них і Володимир, на чолі з молодим режисером Геннадієм Касьяновим створили драматичну виставу «11 сторінок воєнної прози» за творами Бориса Васильєва «А зорі тут тихі...» і «У списках не значився». Актори були молоді й ширі, у них горіли очі, і зал дихав з ними одним подихом. Так почалася історія.

З часів Миколи Плужникова з «11 сторінок...» і донині все життя Володимира Банюка пов'язане з Чернігівським обласним молодіжним театром. Скільки за минулі роки зіграно ролей, очевидно, не лічив ніхто. Дуже багато. Володимир — людина щасливої акторської долі. Робота з літературним матеріалом Чехова, Франко, Мольєра, Булгакова, Лесі Українки, Шекспіра, Стефаніка, Толстого, Коцюбинського, Шиллера, Гоголя дала можливість відшліфувати численні грані його таланту.

Говорити про амплу стосовно Володимира Банюка безглуздо. Його творчий діапазон безмежний, а потенціал — невичерпний. Микола Задорожний і Кирило Петрович Шпак, кардинал Монтанеллі й Тев'є-молочник, Дон Жуан і Олексій Олександрович Каренін, Полоній і Санчо Панса, Тартюф і Гавев, Тарелкін і Хамберт Хамберт, Шабельський і Городничий — ось аж ніяк не повний перелік його акторських метаморфоз. І кожна роль — приклад майстерного володіння професією, уміння наділяти персонажів об'ємом і глибиною. Володіючи багатого образотворчою палітрою, він може і рвати пристрасні в шматки, і грати акварельно (як тонко він веде партію Шабельського в чеховському «Івоні!»).

Вважають, що творчі люди імпульсивні, що на них не можна покластися, що вони безвідповідальні. Банюк категорично спростовує це й без того досить спірне твердження. Володимир

надійний. Не було випадку, щоб він хоч раз не був готовий до вистави або спізнився на репетицію. Він — непримиренний ворог розхлябаності та розбещеності. Саме поєднання таланту з відповідальним ставленням до справи й створює в результаті яскраві образи, що запам'ятовуються, навіть тоді, коли роль — лише коротенький епізод.

Володимир Банюк має не тільки видатний виконавський талант. Цей дар мав вилитися ще в щось не менш яскраве й вагоме. Так виникло прагнення до літературної творчості. Він створює композиції, інсценівки, пише п'єси, які в різні роки були в репертуарі театру. Театралам надовго запам'яталися «Душа моя болить» за М. Коцюбинським, «Маю честь доповісти... (Шевченко, хто він?)», а юний глядач був у захваті від його новорічних казок.

Остання за часом самостійна робота, в якій Володимир Банюк є і автором інсценівки, і режисером, і виконавцем, — моновистава за оповіданням Леоніда Андрєєва «Іуда Іскаріот». Слід зазначити, що моновистава — дуже складний жанр. Не можна сховатися за діалог, обіпертися на партнера. Для того, щоб утримати увагу глядача, втягти його всередину вистави, змусити душу трудитися, недостатньо лише віртуозного володіння словом і пластикою. Необхідно сміливо й дуже обережно йти по канату-нерву, натягнутому між актором і глядачем. І не помилитися, не обдурити його, глядача, неточною інтонацією, фальшивим почуттям. Хоча в грі Банюка фальш — це ап'юрі — нонсенс. Він ширий і переконливий у будь-якій ролі. Ці якості завоювали заслужену популярність не тільки в чернігівського глядача, а й у глядачів Харкова, Дніпропетровська, інших міст. Особливо хотілося б відзначити його поїздку з «Іудою Іскаріотом» у прилуцьку колонію для неповнолітніх. Володимирові вдалося підкорити й цю непросту аудиторію, не розважити, а захопити юних правопорушників, вдалося змусити задуматися, торкнутися найглибших, найглибинніших шарів їхнього внутрішнього світу. У наші складні часи, часи втрати моральних орієнтирів, куль-

Коробка без однієї стіни, в якій панує порожнеча. І в неї входять люди. Одні співають, інші танцюють так, як не вміє ніхто. А є люди, які вміють те саме, що й всі інші — розмовляти. Але всі приходять їх послухати. І в цьому полягає дивне мистецтво драматичного театру.

Володимир Банюк у моновиставі «Іуда Іскаріот».

тура й мистецтво на очах стають останнім пристанищем реальності існування людини, сьогодні вони ледве не єдині наші координати в стихії часу. «Театр — останній притулок людини». І саме такому театру служить Володимир Банюк.

Ефрос казав, що погана людина не може бути гарним артистом. Банюк гарний артист. Наділений величезним творчим потенціалом, чуйною й трепетною душею, абсолютною чесністю, відкритістю й безстрашністю, він — борець за справедливість. Такі люди, як правило, незручні, але бувають моменти, коли існування їх поруч виявляється нагальною потребою навіть для тих,

ний урочистий захід в області не обходиться без Володимира Банюка, часто він є й постановником.

Володимир і живе так само, як грає, — зі смаком: краще зноситися, ніж заіржавіти.

Хто, коли придумав «прив'язувати» щораз людину до певного віку: в 20 років ти повинен бути таким, а в 30 — отаким, в 50 — взагалі якимось висохлим метром? Банюк повністю спростовує ці догми. Він — юний, невтомний, захопливий, з масою різноманітних ідей.

Нещодавно Володимир вирішив, що самоосвіти, якою він займався все життя, недостатньо. Тепер він — студент 4-го курсу Чернігівського інституту мистецтв і менеджменту культури Національної академії керівних кадрів культури й мистецтва. Відмінник Банюк навчається із задоволенням і хвилюється перед іспитами, як 18-річний першокурсник. І, що важливо, одержує від цього незрівнянний захват молодості.

Хоча б за яку справу взявся Володимир, він віддається їй цілком. Жар душі й сумлінність — ось універсальний рецепт його «везіння».

Без культури державність — це вічна політична криза, провал економіки — корупція. Без банківської й податкової культури гроші стають чорними й перестають бути фінансами. Це закон, такий самий незаперечний і вічний, як ньютонівський закон тяжіння. Часи масового походу інтелігенції у владу минули років 20 тому, але проблеми, що викликали це, дотепер до кінця не вирішені. Український театр переживає не кращі часи. І це не може не озиватися боєм у серці артиста. Глибоко розуміючи ситуацію, не з чуток знаючи проблеми театру й культури загалом, Володимир прагне показувати на сцені кращі зразки драматичного мистецтва, ніколи (навіть у думках) не опускаючись до «попси» на потребу низькопробним смакам деяких категорій сучасних глядачів. Непохитно й безкомпромісно намагається він перешкоджати переходу театру з галузі художнього явища в сферу послуг.

Володимир Банюк — людина, яка відбулася й затребувана, але, як завжди у справжніх акторів, головна його роль ще попереду.

50 — це саме той щасливий вік, коли вже є досвід і майстерність, і одночасно — час нових усвідомлених планів і надій.

Ще не зіграно короля Ліра.

Марина ФЕДОСОВА,
керівник літературно-драматичної частини Чернігівського обласного молодіжного театру.
Фото з архіву автора.

Тій, що відкрила нову зорю в художньому читанні,

було присвячено незвичну й хвилюючу подію,
що днями відбулася в Національній філармонії України

ВШАНУВАННЯ

Хоч її у залі не було, але всі учасники концерту — хто перед, хто після завершення свого виступу — неодмінно зверталися до неї. Вони — це відомі мистецькі зірки першої величини: народні артисти України, лауреати Національної премії України імені Тараса Шевченка Марія Стеф'юк, Діана Петриненко, Ніна Матвієнко, Анастолій Паламаренко. А ще гурт народних артистів — Сергій Грінченко, Роман Гриньків, Валентина Ковальська, Марія Миколайчук.

Усі вони зверталися своїм схвильованим і душевним словом, життєрепетними музикою і піснями до їхньої колеги по творчому заgonу — народної артистки України, Шевченківської лауреатки Неоніли Крюкової.

Довідково. Вона народилася у селі Попівка на Кіровоградщині. Після закінчення Київського театрального інституту спочатку працювала в Полтавському театрі, згодом — у театрі «Слово» при Спілці письменників України. З 1975 року — в Національній філармонії України. Всього Н. Крюкова майже сорок років віддала українській сцені.

Ніла Валеріївна по-своєму, по-особливо-му читала поетичні твори Тараса Шевченка, Лесі Українки, Бориса Олійника, Івана Драча, «Марусю Чурай» Ліни Костенко, усмішки Павла Глазового. Її базато хто пам'ятає як великого майстра народного гумору, перевтілень і сатиричних пародій, а водночас — актрису з принциповою громадянською позицією. Виконані нею знамениті літературні вистави пам'ятають і люблять багато людей.

Як пригадає письменник Ярема Гоян, вона відкрила предивну музику слова Олеса Гончара в літературному концерті за сторінками його роману «Твоя зоря». Цій прекрасній поемі в прозі сама підготувала композицію твору і склала концертну програму, ввела до неї ще один голос — сопілку.

«І ось живе слово Гончара, — пише Я. Гоян, — прийшло до людей зі сцени, прийшло в усій його силі, красі, епічній ширості, симфонічному звучанні. Вперше в українській концертній практиці в театрі одного актора ожив у зримих сценічних образах цілий роман... А згодом у білоколонній залі Київської філармонії артистка, знайшовши інтонаційний ключ до Гончарової поетики, поєднала в гармонію слово письменника і артистизм виконавства, пропустила це слово і думку через серце, змалювала душею і радість, і біль, і красу вірності, і образ України з її тихими зорями і мирним світом».

Далі Я. Гоян у редактованому ним журналі «Веселочка» № 4 за 2008 рік наводить такий уривок:

«— Хто скаже слово, яке б дорівнювало слову Ніли Крюкової? — жартома спитав Олесь Гончар у колі друзів, які після

прем'єри епічної вистави «Твоя зоря» прийшли привітати артистку з бенефісом, і в цьому жарті письменника була правда. — Талант — це труд. Я думаю, що своїм мистецтвом усного слова Ніла Крюкова відкриває нову зорю в художньому читанні, яке через романтичність, надуманість, натужність за останній час втратило в Україні свою добру славу. Ніла принесла на сцену природність, емоційність, чистоту інтонації і глибини душі, принесла слово, пропущене через серце, а це дає змогу передати правду літературного твору. Скажу коротко: читає, як співає».

Та відкривачка нової зорі в художньому читанні, на превеликий жаль, не може нині читати, як співати... Кілька років тому трапився нещасний випадок й вона досі прикута до ліжка.

...Теплим, задушевним словом концерт-

привітання напередодні дня народження Н. Крюкової відкрив генеральний директор філармонії, народний артист України Дмитро Остапенко.

Окрім названих митців у тому вечорі взяли участь найкращі філармонійні колективи: ансамбль народних інструментів «Рідні наспіви», квартет баяністів ім. М. Різоля, фольклорні ансамблі «Веселі музика», «Дивограй».

У концерті також виступили представники талановитої молоді: заслужена артистка України Інна Гапон, лауреат міжнародного конкурсу Карина Кондрашевська, студентка КДУ ім. Т.Г. Шевченка Оксана Рибась.

Це справді був концерт-подія — за своєю гуманістичною насиченістю, добротою, доброзичливістю, повагою і пошаною до людини, яку спіткало лихо. Водночас це була незвична мистецька акція, спрямована на духовну підтримку головної героїні того вечора — Ніли Крюкової, якій 20 серпня 2008 року «За визначні заслуги перед Українською державою у розвитку національної культури, натхненню творчу і життєстверджуючу мистецьку діяльність» тодішній Президент України Віктор Ющенко присвоїв звання «Герой України».

Такою багато хто пам'ятає Н. Крюкову.

Характерно, що в наповненій шесті Колонній залі філармонії не було, мабуть, жодного запрошеного глядача. Вхід до неї був лише по квитках. Одні, певно, Прийшли, щоб вшанувати свою добре знайому, улюблену актрису з нагоди її дня народження.

Інших, вочевидь, привабили оголошені в репертуарі імена ушлюблених виконавців. І якщо була значна частина другої групи глядачів, то треба щиро подякувати нашим провідним митцям, які «закликали» їх того вечора до філармонії і які, до речі, виступили безоплатно. Всі бажали Нілі Валеріївній витримки, непохитності духу і якнайшвидшого одужання! А генеральний директор філармонії своїм наказом надав їй матеріальну допомогу у розмірі посадового окладу.

До речі, концерт-привітання відбувся за ініціативи й активної участі у його проведенні артистів Ірини і Сергія Грінченків та всебічної підтримки адміністрації філармонії.

Яків ГАЛІЧЕНКО.

Фото з особистого архіву
Анатолія СЕЛЕНТІЯ.

Редакція газети «Голос України» долучається до всіх привітань і побажань Нілі Крюковій, які прозвучали на вечорі.

СХІД—ЗАХІД РАЗОМ!

Нещодавно творчі колективи Івано-Франківської обласної філармонії виступили з концертами на Донеччині. Дводенний гастрольний тур проходив у межах культурно-мистецького проекту «Схід—Захід», співавторами ідеї якого є художній керівник Донецького національного академічного театру опери і балету імені А. Солов'яненка народний артист України Вадим Писарєв і художній керівник Івано-Франківської філармонії заслужений діяч мистецтв України Володимир Павліковський.

Організував гастролі благодійний фонд Вадима Писарєва «Творчий Олімп», який реалізує проект, а здійснюється він під патронатом дружини Президента України Людмили Янукович за сприяння голів облдержадміністрацій: Івано-Франківської — Михайла Вишиванюка та Донецької — Анатолія Близнюка. Як пройшли гастролі іванофранківців? Чи схвильовало їхнє мистецтво серця донеччан? Чи вдалося через пісню, музику переконати, що Україна в нас одна і немає сенсу її ділити?

Володимир ПАВЛІКОВСЬКИЙ, заслужений діяч мистецтв України:

— Торік разом із Вадимом Писарєвим ми задумали культурно-мистецький проект «Схід—Захід», у якому б не було політики, а лише мистецтво, і в такий спосіб проводити спільні

культурно-мистецькі акції Донецького національного театру опери і балету та Івано-Франківської обласної філармонії. Навесні, уже в межах проекту, на Прикарпатті з великим успіхом виступив донецький балет. А нині колективи обласної філармонії показали донеччанам

Донеччани стоячи аплодували нам хвилин 15...

своє мистецтво. Наші артисти виступили в Маріуполі, Донецьку, Горлівці та Вугледарі.

Може, не варто вихвалитися, але донеччани сприймали мистецтво прикарпатців не гірше, ніж ми їхнє. Люди дякували нам за роботу, яку високо оцінювали. Спілкування з донеччанами, їхня реакція на концерти ще раз переконали нас, що такі проекти дуже потрібні: для того, щоб ми більше пізнали свою культуру, одне одного, а отже — краще розуміли. Тож домовилися, що акції будуть не одноразові, а розраховані щонайменше на п'ять років. І здійснюватимуться не лише в Донецьку, а й, можливо, в Луганській, Харківській, Дніпропетровській, Запорізькій областях, Республіці Крим. У майбутньому маємо намір виступати зі спільною програмою концерту, в якому братимуть участь артисти Донецької опери та балету, колективи й солісти нашої філармонії.

Василь ТУРЯНИН, директор Івано-Франківської обласної філармонії:

— Донеччина — не тільки потужний економічний регіон, а й великий культурний і інтелектуальний центр. Тож для наших колективів було важливим іспитом виступати тут, зокрема, на ушлюбленій сцені Донецького театру опери і балету. Концерт склався з двох відділів. У першому виступав академічний камерний оркестр «Harmonia nobilis», який відомий у світі. У другому від-

діленні мистецтво презентували молоді колективи та солісти — джаз-квінтет «Арт-престиж», вокально-інструментальний ансамбль «Любисток», дуєт «Діалоги» (баян і бандура), тріо бандуристок «Пектораль», учасник ВІА «Любисток» автор-пісняр Тарас Мазур. По закінченні донеччани стоячи аплодували нам хвилин 15. І це є найвища похвала і оцінка професійного рівня наших колективів.

У березні наступного року плануємо провести другий цикл концертів у Луганській, Запорізькій, Дніпропетровській областях та Республіці Крим. Нині готуємося до відзначення 70-річчя філармонії, яке святкуватимемо 10 грудня. До ювілею маємо виступити з концертами в сусідніх філармоніях — Чернівецькій, Львівській, Тернопільській. Дуже хотіли б, щоб до ювілею нам подарували автобус чи мікроавтобус, необхідні для здійснення гастролей, бо наші два автобуси «Кубань» експлуатуються уже впродовж 45 років. Дякуємо владі за допомогу в спорудженні нового корпусу філармонії, в якому ще до кінця року буде відкрито балетну школу Вадима Писарєва. Сподіваємося, що в бюджет наступного року будуть закладені кошти й на реставрацію старого корпусу нашої установи.

Олександр СЕМЕНЮК, заслужений діяч мистецтв України, головний сценограф концертів у Донецьку:

— Найбільше вразило, коли довідався, що в Палаці культури в Донецьку займаються дві тисячі дітей. На жаль, у нас такої немає. Також байками виявилися розповіді про те, що донеччани з пересторогою ставляться до «західників». Навпаки: люди підходили до нас і

Виступає тріо бандуристок «Пектораль».

Люди підходили до нас і просили: «Говоріть українською мовою»

На Вінниччині вчора розпочались урочистості з нагоди 200–річчя від дня народження Миколи Пирогова (Укрінформ)

Співпраця Києва і Варшави розвивається хорошими темпами і має тенденції до подальшої інтенсифікації. Про це у Варшаві після зустрічі з секретарем РНБО України Раїсою Богатирьовою заявив президент Польщі Броніслав КОМОРОВСЬКИЙ (Укрінформ)

Ювілей будівничого музею на «Козацьких могилах»

Знаному в Україні краєзнавцю, подвижнику, ветерану музейної справи, заслуженому працівнику культури України Павлові ЛОТОЦЬКОМУ (на знімку) виповнилося вісімдесят років.

І майже половину цього життєвого відтинку він присвятив дослідженню Берестецької битви 1651 року та розбудові музею «Козацькі могили» (нині це Національний історико-меморіальний заповідник «Поле Берестецької битви»). У 1958 році комуністична влада закрила «Козацькі могили» у селі Пляшева Радивилівського району, перетворивши музей на... тваринницьку ферму. Одним із тих, хто намагався зберегти від знищення храмові реліквії, став місцевий учитель Павло Лотоцький.

Опісля, у середині шістдесятих років, він організував першу експозицію історико-краєзнавчого музею, став його першим директором. Згодом, особливо після того, як під керівництвом Ігоря Свешникова розпочалися археологічні дослідження на місці Берестецької битви, Павло Лотоцький активно працював над створенням експозицій на основі віднайдених речей козацької доби. — В особі Павла Лотоцького «Козацькі могили» знайшли ще одного будівничого, завдяки якому історично-меморіальна пам'ятка не тільки відродилася, але й зайняла своє достойне місце у пантеоні слави України, стала широковідомою не тільки на вітчизняних теренах, а й на світових, — відгукується про знаменитого ювіляра директор Рівненського обласного краєзнавчого музею Олександр Булига. — Тож цілком заслужено Павло Якубович став першим лауреатом обласної премії за збереження історико-культурної спадщини імені Ігоря Свешникова. Музейні традиції ветерана продовжує не лише велика когорта його учнів, але й члени родини: син Юрій працює у Національному історико-меморіальному заповіднику «Поле Берестецької битви», онук Володимир — у Рівненському обласному краєзнавчому музеї.

Євген ЦИМБАЛЮК.
Рівненська область.
Фото автора.

МОЯ ПОЗИЦІЯ

Жертв голодомору тридцятих років поминають не лише в Україні. В багатьох країнах світу панахидами, жалобними церковними дзвонами, хвилинами мовчання та запаленими свічками вшановують пам'ять мільйонів українців, закатованих сталінським геноцидом — від далеких Австралії, США, Канади, Португалії, Іспанії, Італії, Греції, Франції до наших європейських сусідів. Зокрема, у знаменитому Соборі Паризької Богоматері 21 листопада відслужили поминальний молебень та реквієм, які зібрали не тільки українську діаспору. Документальні виставки та фільми про голодомор 1932—1933 років доносять правду про нашу наймасштабнішу національну трагедію до дедалі ширшого кола світової громадськості. І цю правду не зупинять ні цинічні спроби фальсифікації вітчизняної історії на догоду геополітичним стратегам, що ностальгують за імперською зверхністю, ні особисті «наукові» погляди міністра Табачника чи інших чиновників на чорний літопис України у XX столітті (нагадаємо, воно вдарило по нашій землі аж трьома голодоморами).

І все-таки прикро, що абсолютно висмоктане з пальця — перекручене чи то на догоду політичній доцільності, чи то з власного невігластва — трактування голодомору, висловлене цими днями деякими нашими високопосадовцями, ди-ко дисонує із продемонстрованою закордонною солідарністю з українцями. Прикро для всіх нас, кому болить пам'ять про передчасно померлих і ненароджених, прикро для країни, чий цвіт скосила безжальною голодною ко-сою, і ганебно для них — висуванців влади, яка «будує нову Україну». Після таких заяв мимоволі переконуєшся у мудрості афоризму, що нове — це добре забуте старе. Хоча в даному разі не таке й забуте: гарантія «ліпшого й веселішого життя» навіває надто сумну аналогію, щоб сприймати її з гумором.

Одне з таких «наукових» відкриттів належить голові Кіровоградської ОДА Сергію Ларіну. В переддень скорботної річниці він заявив, що українська влада

Кетяги калини — як символ

Сьогодні, у річницю вшанування пам'яті жертв голодомору 1932—1933 років, у Черкасах відбувся мітинг, організований національно-патріотичними організаціями та громадськістю. До пам'ятного знака безневинно убієнним тоталітарним режимом покладено колоски жита, кетяги калини та живі квіти.

Після молебня у Свято-Троїцькому соборі учасники жалобної акції пройшли головною вулицею обласного центру і на Соборній площі виклали запалені свічки у вигляді поминального хреста.

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.

Бюджет поповнює промисловість

ЕКОНОМІКА З РЕГІОНУ

Закарпатська область за три квартали нинішнього року посіла сьоме місце у загальному рейтингу регіонів України: індекс промисловості у вересні 2010 року порівняно з попереднім місяцем становив 110,1% (по Україні цей показник — 102,9%).

Приросту досягнуто, як зазначалося на розширеному засіданні колегії Закарпатської обласної державної адміністрації, завдяки успішній діяльності таких потужних підприємств, як ЗАТ «Єврокар», ТОВ «Ядзакі Україна», ТОВ «Джейбіл Сьоркіт Юкрейн Лімітед», ВАТ «Мукачівський завод «Точприлад». З другого боку, спостерігалось скорочення виробництва на 31,6% проти минулорічного періоду у виробництві харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів.

У непростому становищі залишається сільське господарство краю. В цій галузі обсяг валової продукції зменшився на 1,2 відсотка. Проблемним є розвиток тваринництва та молочного скотарства. Серед основних причин — недофінансування з держбюджету, яке за минулий рік сягнуло 698 тисяч гривень.

У 2,3 рази порівняно з аналогічним торішнім періодом зросли обсяги будівництва. Нині лише за програмою молодіжного будівництва споруджуються 37-квартирний будинок в Ужгороді та 36-квартирний — у Мукачеві. І жовтня здано в експлуатацію 15-квартирний житловий будинок по вул. Університетській в Ужгороді.

Цинізм до живих і мертвих

повинна приділяти більше уваги потребам живих людей, ніж жертвам голодомору. З цим «раціональним зерном» до певної міри можна було б і погодитися, якби не два фактори. Перший: як влада «підкується» про живих, свідчать нинішні акції протесту. Другий: ми вшановуємо померлих родичів пам'ятниками і доглянутими могилами. А для чого? За логікою пана Ларіна, витрачені на це кошти ми могли б проїсти, пропити чи конвертувати на брендове шмаття. Хіба мільйони загиблих не були нашими співвітчизниками, чиймись родичами і земляками? Хіба упорядкування безіменних могил і встановлення

пам'ятних знаків — не наш з вами обов'язок, не обов'язок державних чиновників?

Але навіть не це зачіпає в словах кіровоградського намісника Банкової. В Росії, зробив він висновок, голод був ще жакливіший, бо його батьки переїхали звідти в Полтаву, де «ситуація була кращою». Документально підтверджено, яких страшних обертів набрали «жниви скорботи» саме на Полтавщині. Цікаво, звідки саме з Росії і коли «втекли від голоду» старші Ларіни, якщо Полтавщина виявилася для них такою принадною землею?

Людмила КОХАНЕЦЬ.

ФОТОФАКТ

У столичному Національному центрі народної культури «Музей Івана Гончара» триває історико-документальна виставка «Ми звинувачуємо! Голодомор 1932-1933 років — геноцид українського народу».

Хмельницький.

Вулична виставка розповіла про голодомор

Вулична виставка «Страчені голодом: невідомий геноцид українців» нагадала мешканцям Хмельницького про трагічні історичні події. Її підготував Міжнародний благодійний фонд «Україна—3000», а організаторами стали міська організація Спільки української молоді та «Студентська свобода». Серед експонатів — документальні архівні джерела та свідчення очевидців. Чотири тематичні частини розповідають про Україну до голодомору, чинники і причини його виникнення та механізм здійснення. З окремого розділу можна дізнатися про визнання і сприйняття голодомору у світі.

Виставку було вперше презентовано в парламенті Європейського Союзу у Брюсселі. За півтора року існування її проєкспоновано у Женеві, Лондоні, Берліні, Мінську, Вашингтоні. Тепер з вуличною експозицією змогли ознайомитись і хмельниччани.

Ірина КОЗАК.

СПОРТ

Півфінальні пари визначено

Учора відбулося жеребкування півфінальних пар розіграшу Кубка країни-2010/2011 з футболу. Зустрінуться: «Шахтар» — «Дніпро», «Динамо» — «Арсенал».

Ці поєдинки відбудуться 11 травня наступного року.

Лише результати

Футбол. Ліга чемпіонів. Груповий раунд. 5-й раунд. 24 листопада.

Група А. «Інтер» (Італія) — «Твенте» (Нідерланди). 1:0. «Тоттенгем» (Англія) — «Вердер» (Німеччина). 3:0.

CHAMPIONS LEAGUE. «Тоттенгем», «Інтер» — по 10 очок, «Твенте» — 5, «Вердер» — 2.

Група В. «Шальке-04» (Німеччина) — «Ліон» (Франція). 3:0. «Хапоель» (Ізраїль, Тель-Авів) — «Бенфіка» (Португалія). 3:0. **«Шальке-04» —10, «Ліон» — 9, «Бенфіка» — 6, «Хапоель» — 4.**

Група С. «Рейнджерс» (Шотландія) — «Манчестер Юнайтед» (Англія). 0:1. «Валенсія» (Іспанія) — «Бурсаспор» (Туреччина). 6:1. **«Манчестер Юнайтед» — 13, «Валенсія» — 10, «Рейнджерс» — 5, «Бурсаспор» — 0.**

Група D. «Рубін» (Росія) — «Копенгаген» (Данія). 1:0. «Панатінаїкос» (Греція) — «Барселона» (Іспанія). 0:3. **«Барселона» — 11, «Копенгаген» — 7, «Рубін» — 6, «Панатінаїкос» — 2.**

Гандбол. Бровари. Міжнародний турнір «Кубок Турчина» серед жіночих національних збірних. Другий тур. Білорусь — Азербайджан. 29:25. **Литва — Україна. 20:35.**

Баскетбол. Чемпіонат України. Суперліга. 24 листопада. «Миколаїв» — «Дніпро». 62:87 (19:15, 18:26, 17:20, 8:26). «Кривбасбаскет» (Кривий Ріг) — «Ферро-ЗНТУ» (Запоріжжя). 105:94 (21:27, 31:26, 28:12, 25:29).

Важке співробітництво

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Принаймні у переддень візиту в адміністрації Президента України відбулося засідання Ради експертів з питань україно-російських відносин. Очікувалося, що після гучних харківських угод у квітні нинішнього року «про прорив» у відносинах України та Росії, багато які проблеми, що дісталися нинішньому уряду від колишньої влади, будуть легко подолані. Але, як з'ясувалося, — Рубікон не позаду. Міждержавні суперечності лежать у сфері глибоких економічних інтересів політичних еліт двох країн і багато в чому дісталися в спадщину в результаті розвалу СРСР. Росії хотілося б гарантувати безпеку своїх поставок газу до

Європи, і Москва хоче взяти під контроль українську газотранспортну систему (ГТС). Але Віктор Янукович під час своєї нещодавньої поїздки до Брюсселя цілком зрозуміло вказав на те, що модернізація «української труби» може бути на тристоронній основі й лише за участю європейського бізнесу. Водночас заявив секретаря РНБО Раїси Богатирьової про бажання України «прикласти руку» до створення європейського ПРО, наштовхнувшись на жорстку протидію НАТО. Мало того, заступник генерального секретаря альянсу з політичних питань Дірк Бренгельман підкреслив, що «участь України в системі протиракетної оборони залежатиме від позиції Росії».

Гіпотетично на переговорах і на засіданні україно-російської комісії зі співробітництва Москва обстоюватиме інтереси своїх інвесторів і власників в Україні. Президент Віктор Янукович буде змушений «оборонятися». Принаймні у його планах одразу з Москви вирушити до Ялти, де в суботу зустрітись з російськими бізнесменами в рамках Чорноморського економічного форуму. У переддень робочого візиту до російської столиці Віктора Януковича офіційна Москва подарувала українському Президентові погану новину. Верховний суд Російської Федерації своїм рішенням заборонив діяльність і ліквідував громадську організацію «Федеральна

культурно-національна автономія українців Росії» з формулюванням за порушення статуту, а насправді, нібито за незаконну політичну діяльність. Москва наклала табу на організацію, яка об'єднувала кілька тисяч українців, законслухняних громадян Росії. У Росії було лише дві українські громадські організації, які намагалися й намагаються хоч щось зробити для популяризації й просування «серед своїх» українських духовних і політичних цінностей. Тепер залишилася одна — Об'єднання українців Росії. Цілком природно, що Україна має право захищати права своїх співвітчизників і вимагати від офіційної Москви хоча б пояснень з приводу цієї недружньої акції російської влади стосовно українців, котрі мешкають у Росії. **Віктор ТИМОШЕНКО.** Москва.

У бандитських «вилазках розпачу» гинуть всі

Уже четверту добу Ріо-де-Жанейро — в епіцентрі кримінального насильства. Злочинні угруповання спалили щонайменше 28 автомобілів і кілька рейсових автобусів, **повідомляє «Євроньюс».**

Напади були скоєні й на поліцейські дільниці. За останніми даними, жертвами стрілянини та насильства стали 22 особи, десятки людей поранені. Серед убитих є жінки та діти. Влада говорить про «вилазки розпачу», які роблять бандити у відповідь на заходи гарантування безпеки у місті, де через чотири роки пройде чемпіонат світу з футболу, а через шість — Олімпійські ігри. На допомогу поліції Ріо викликані колеги з інших штатів та військо. **На знімку: куля пробила скло автомобіля військової поліції під час масових заворушень.** Фото Сінхуа\Укрінформ.

Терпимість є основою демократії

У Дипломатичній академії при МЗС України нещодавно відбувся «круглий стіл», присвячений проблемі толерантності. Його організаторами виступили Міністерство закордонних справ України, Державний комітет України у справах національностей та релігій, кафедра ЮНЕСКО Дипакадемії.

Учасники «круглого столу» зійшлися в тому, що найбільше відсутність толерантності виявляється у політиці, особливо під час виборів. Саме тоді демонструється яскрава нетерпимість до іншої думки, до позиції опонента, програми іншої політичної партії, її іміджу тощо. Захід відбувся у День толерантності. На думку заступника міністра закордонних справ Руслана Демченка, саме терпимість є основою демократії. Не культура та релігія є причинами екстремізму і нетолерантності, а політичні спекуляції, штучні соціальні дистанції, нав'язуване сприйняття однієї культури як пріоритетної за своєю природою, переконана доктор політичних наук, член-кореспондент Національної академії правових наук України Ірина Кресіна.

— Політичні події та їх висвітлення набагато більше впливають на рівень нетолерантності, ніж нерівність у доходах громадян. Перманентні вибори негативно позначаються на міжетнічних відносинах та рівні ксенофобії. Все почалося з президентських виборів 2004 року. Соціологи стверджують: ці вибори суттєво вплинули на світогляд громадян внаслідок використання політичних технологій, які розколювали суспільство на своїх та чужих. Таким чином штучно сформувався поділ на територіальні субкультури в Україні, стосунки між якими внаслідок політизації мовного та інших ідеологічних питань стали досить напруженими, — вважає Ірина Кресіна. До групи ризику проявів нетерпимості експерти відносять міграційні процеси. Нелегальні

мігранти поповнюють найнижчі соціальні прошарки, серед них кваліфікованих кадрів практично немає. Оскільки соціальних програм інтеграції в Україні не існує, вони стають ідеальною базою для етнічної злочинності. А це не подобається етнічним українцям. Звідси — ксенофобія, зростання соціального напруження, конфлікти. Заступник завкафедри ЮНЕСКО Дипломатичної академії Влада Прокаєва зазначила, що згідно з результатами спеціального моніторингу, який з початку 1990-х років регулярно проводиться Інститутом соціології Національної академії наук України, починаючи з 2002 року відбувається різкий спад рівня толерантності в нашій країні. Особливо негативно українці ставляться до циган (рівень толерантності — 2% проти 11% на початку 1990-х) та євреїв (майже 18% — проти 10%). Інститут політичних і етнонаціональних відносин ім. Івана Кураса НАНУ повідомляє також про критично погане ставлення українців до мігрантів із країн Африки та Азії, про ріст ксенофобських настроїв стосовно представників кавказьких народів. Уже рік тому близько 40% українців виступали за обмеження в'їзду в країну й надання громадянства представникам тієї чи іншої національності. Проте ректор Дипломатичної академії Борис Гуменюк каже: якщо порівнювати з іншими колишніми радянськими республіками, Україна — одна з найтолерантніших держав на пострадянському просторі, і це відзначається міжнародними експертами, попри всі наші проблеми. За результатами «круглого столу» прийнято резолюцію з пропозицією Президентові ініціювати розробку програми запровадження в політичному, ідеологічному й інформаційному просторі України принципів толерантності, а також заслухати питання запровадження принципів і культури толерантності в українське суспільство на засіданні РНБО. **Ольга ВІТЕР.**

Відтепер у Польщі — найбільший у світі Христос

Відтепер у Польщі — найбільший у світі Христос

У містечку Свебодзін Любуського воєводства освятили найбільший у світі пам'ятник Ісусу Христу, який називається Христос — король світу.

Досі найвищим пам'ятником Бога-Сина був монумент Христа Спасителя висотою 30 м у бразильському Ріо-де-Жанейро. Польська ж статуя височіє над містом на 52 метри — це разом із спеціально насипаним 16-метровим курганом-оснотою з каміння. Висота самої фігури — 36 метрів: 33 метри постаті Ісуса символізують 33 роки його життя, наступні 3 метри — позолочена корона, нагадують про три роки проповідей-навчання Христа. Голова фігури заввишки 4,5 метра важить 15 тонн, тоді як загальна маса монумента становить 440 тонн. Справляють враження також шестиметрові долоні та двадцятичотириметрова відстань між кінчиками пальців рук, які символізують опіку Христа над містом. Ідея побудови найбільшого пам'ятника Спасителю зародилася у місцевого приходського священика костелу Божого Милосердя Сильвестра Завадзького, який твердить, що йому було з'явлення Христа, який і заповів це зробити. Перша спеціальна техніка в'їхала на будівельний майданчик, де нині височіє монумент, у листопаді 2005 року. На відкриття і освячення пам'ятника зібралося понад 20 тисяч паломників з різних частин Польщі. У містечку сподіваються, що завдяки цьому зросте інтерес до Свебодзіна не лише поляків, а й зарубіжних туристів. **Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.**

Фото Photoshot/Укрінформ. Варшава.

ПЛАНЕТА

► ЛОНДОН

Мільйонерам — зелена вулиця

Якщо у вас є п'ять мільйонів фунтів стерлінгів і ви готові інвестувати їх в економіку Великобританії, то можете отримати посвідку на проживання у цій країні не через п'ять, а через два роки після в'їзду до неї, а недовезі ї громадянство. Про це заявила, виступаючи у британському парламенті, міністр внутрішніх справ Тереза Мей. Багато, підприємців, творчі люди, а передусім їхні гроші, особливо необхідні у нинішні складні для економіки країни часи, вважає вона.

Чи означає це, що уряд Девіда Кемерона відмовляється від своїх передвиборних обіцянок скоротити кількість іммігрантів із сотень до десятків тисяч? Зовсім ні. Міністр представила членам палати обшин нові ліміти на в'їзд до Великої Британії іноземців із країн, що не є членами Європейського Союзу (нагадаємо, що громадяни країн ЄС мають право на вільне пересування і робочих віз не потребують). Згідно з цими лімітами кількість робочих віз для такої категорії приїжджих буде обмежена — 21,7 тисячі. Це на шість з лишком тисяч менше, ніж 2009 року. Запроваджується ще одне обмеження: кількість віз, при отриманні яких не вимагається попереднє запрошення на роботу, скорочується з 14 тисяч до однієї тисячі.

Відкриваючи зелену вулицю заможним іммігрантам не з країн ЄС, Великобританія наслідує приклад деяких інших держав, зокрема, Канади й Австралії. Але, як показує досвід тієї само Канади, бажаного приїхати в Країну кленового листка мільйонерів не так уже й багато. Принаймні серйозного впливу на поживлення економічного життя в країні вони не справляють.

Олексій ЖУРБЕНКО.

► КОРЕЯ

Південну й Північну намагаються помирити

Президент США Барак Обама закликає Китай довести до відома КНДР, що у світовому співтоваристві існують загальновизнані норми й правила і їх треба дотримуватися.

Але офіційний представник МЗС Китаю, коментуючи ситуацію на Корейському півострові, уникав різких висловлювань. «Китайська сторона звернула пильну увагу на інцидент, зазнала гіркоти й жалю у зв'язку з пораненнями й загибеллю людей», — наголосив дипломат. Прем'єр КНР Вень Цзябао в ході переговорів із президентом РФ у Москві заявив, що Китай виступає проти збройних провокацій, за мир і стабільність у регіоні.

Нагадаємо, у вівторок у районі острова Йонпхендо в Жовтому морі, де проходить спірна лінія поділу між КНДР і Південною Кореєю, стався найбільший у регіоні за останні піввіку збройний інцидент. За повідомленням із Сеула, острів було піддано артобстрілу з боку Півночі, і мешканці півдня відкрили вогонь у відповідь. У результаті обстрілу загинуло двоє південнокорейських військовослужбовців, 17 було поранено.

Водночас учора міністр оборони Південної Кореї Кім Тхе Ен пішов у відставку, **інформує південнокорейське агентство Ренхап.** Президент Республіки Корея Лі Мен Бак пояснив, що Кім Тхе Ен просив про відставку ще 1 травня після загибелі в Жовтому морі корвета «Чхонан», але тоді не був звільнений з посади через низку обставин, включно й через переговори по військовій лінії зі США, що мали відбутися. За твердженням Сеула, корабель було потоплено у березні північнокорейською торпедою, але КНДР це цілковито заперечує.

ФОТОФАКТ

Центр вулканології та зниження геологічних ризиків Індонезії підняв рівень небезпеки на схилах вулкана Бромо, що розташований на острові Ява, і заборонив наближатися до нього ближче, ніж на три кілометри.

Фото Photoshot/Укрінформ.

У переддень робочого візиту до російської столиці Віктора Януковича офіційна Москва подарувала йому погану новину

ПЕРЕРВА
НА ДИСКУСІЮ

Носій знань —
вторинне

Для того, щоб створити народу гідні умови життя, потрібні, по-перше, актуальні й грамотні закони, по-друге — законослужняні й виховані громадяни.

Але чи ставив хтось перед загальноосвітньою школою таку мету? І взагалі, яке стратегічне завдання вона виконує?

Одинадцятирічка, вважаю, досі готує дітей до життя в світлому майбутньому. Пам'ятає: створення матеріально-технічної бази; прискорення науково-технічного прогресу; виховання нової людини.

Ось таку собі «нову людину» і ростить українська ЗОШ. Тобто вона і її програма, зокрема, досі орієнтовані на виховання будівників комунізму — гвинтиків, озброєних знаннями. Інакше кажучи, наша освіта поставлена з ніг на голову: наголос зроблено не на вихованні культури, а на прищепленні знань. Саме тому ми й тупцюємо 19 років на місці.

Гадаю, нема потреби доводити і ще одну істину: знання спрямовані на здобуття, культура — на збереження. І дбати про перше на шкоду другому те саме, що будувати дім без фундаменту.

Усе, що здобує знаннями, виявиться знеціненим відсутністю культури.

Школа повинна, передусім, виховувати громадянина й тільки потім — носія знань. Головними шкільними предметами мають стати не фізика з математикою, чи хімія з біологією, а порядність, законслухняність і громадянська свідомість. Відповідно до цих вимог мають бути переглянуті й зміст шкільної програми, і методика.

Наша багаторождальна школа пережила силу-силенну усіляких реформ, проте жодна з них ані на йоту не змінила її хибної суті.

Іван НЕТУДИХАТА.
Київ.

ЧОРНИМ ПО БІЛОМУ

Щоб не зникла
солов'їна

Своє дослідження оприлюднив віце-президент Української ліги зв'язків із громадськістю Олег Медведев.

Експерт підрахував, що 36% українців у родині спілкуються лише українською мовою, 36% — лише російською, а 27% — залежно від обставин. За етнічного співвідношення українців і росіян відповідно 77,8% до 17,3 українську та російську в цілому практикують до 63% людей. Однак частка української у більшості сфер є меншою за половину.

На телебаченні однозначно переважає мова сусідів. Певна рівність мов є лише на українських телеканалах. Газети і журнали видаються у співвідношенні, відповідно, 68% на 32%, та 90% на 10% на користь російської.

Отже, висновок: без державної підтримки у вигляді обов'язкових квот у тих чи інших сферах українська ризикує за кілька поколінь втратити реальну комунікативну функцію й перетворитися на мертву мову. «Держава повинна активно втручатися в ті сфери громадського життя, де склалася найбільш кричуща нерівність на користь російської мови, де є найсерйозніші порушення прав україномовної частини громадян, — вважає Олег Медведев. — Російськомовні мають зрозуміти, що час безроздільного панування російської мови минув, що жити в Україні й бути вільним від української мови неможливо».

СЛОВО ПРО ЛАУРЕАТА ПАРЛАМЕНТСЬКОЇ ПРЕМІЇ

Олександр Базь належить до рідкісної категорії професіоналів, котрі обрали трудовий шлях раз і назавжди. З 49 років він 34 роки віддав профтехосвіті.

Після восьмого класу здав документи в училище, закінчивши його, працював електрогазозварником на будівництві. Відслуживши в армії, 15 років трудився майстром, заступником директора. У 2000-му очолив найбільше в регіоні ВПТУ-27 і змусив говорити про нього.

Понад 1200 юнаків освоювали тут спеціальності токаря, фрезерувальника, електромонтера, радіомеханіка, слюсаря-складальника авіадвигунів. Випускники були стовідсотково затребувані, оскільки готувалися під замовлення запорізьких підприємств.

Свою унікальність ВПТУ-27 підтвердило, взявшись навчати глухих і глухонімих (слюсар-ремонтник, електромонтер). Училище на початку століття гриміло й своєю потужною ма-

тей, капітальних і поточних ремонтів збереглися, їх можна побачити в навчальних корпусах, у гуртожитку, на території.

Як із трьох колективів Базь примудрився створити цілеспрямовану команду однодумців — розмова особлива. Досить сказати, що ВПТУ-27 і сьогодні на слуху не тільки в регіоні. Сюди приїжджають за досвідом. Тут проводять всеукраїнські конкурси професійної майстерності.

Олександр Станіславович, радо приймаючи гостей, і сам вчився у колег.

До слова, з вдячністю говорити про свого мудрого наставника Зіновія Христового, котрий працює й сьогодні старшим майстром ВПТУ-27. Тут тепло й з пошаною, у свою чергу, згадують Базя. «Згадують», бо перший керівник славного училища тут уже не працює.

Олександр Станіславович з 2008-го курирує всю профтехосвіту області (46 ПТУ плюс науково-методичний центр). Тепер у заступника начальника управління — начальника відділу ПТО управління освіти і науки ОДА болить голова за

18 тисяч учнів і 2,5 тисячі педагогів. Своє дітище — ВПТУ-27 — керівник не лише побатьківськи опікує, а й прагне підтягнути до його рівня всі училища.

Зважаючи на все, це у Базя виходить. Всупереч іноді непередуманим реформам, хронічному недофінансуванню галузі, падінню престижу робочих спеціальностей, сплячці підприємств, що затяглася.

Оптиміст Олександр Базь — один з тисяч ентузіастів, які на своїх плечах утримують ПТО. Вони зберегли систему й розбудовують її. Але...

Підняти авторитет робітника — пісправи. Треба домогтися його затребуваності. На заводах, фабриках, у сільському господарстві. Коли виробництво запрацює, з'явиться дефіцит кадрів. Так було. Так буде, переконаний Базь. Тому найперше завдання — зберегти й зміцнити кузню кадрів.

— А верхи прагнуть передати ПТУ самоврядуванню. Вважаю, робити це рано. Коли місцева влада стане сильною й незалежною фінансово від центру, тоді можна передавати училища. До того ж треба врегулювати відповідну нормативно-правову базу. Зокрема, негайно ухвалити закон про ПТО.

Ці та багато інших пропозицій Базя, звичайно, не ноухау. Його досвід і знання дають змогу не тільки бачити проблеми, а й розв'язувати їх. Добре, до нього й колег-новаторів почали дослухатися в Києві. Почали гідно оцінювати працю освітян.

Іван ІЛЛЯШ.

Запоріжжя.

На знімку: лауреат премії Верховної Ради Олександр Базь і Володимир Литвин. Фото з архіву редакції.

ДО ДОШКИ!

Гірничий
диплом гарантує
безробіття?

Розглянувши результати аудита ефективності використання коштів, виділених у 2007—2010 роках Донецькій та Луганській областям на підготовку кадрів для підприємств вугільної промисловості, Колегія Рахункової палати відзначила, що в Україні відсутня цілісна система формування і виконання державного замовлення на їх підготовку.

Робочі місця отримують близько 40 відсотків випускників. Ім, як правило, роботодавці не наважуються довірити інженерно-технічні посади. Ця та інші причини призводять до того, що 90 відсотків працевлаштованих за направленнями звільняються протягом року.

Підготовка спеціалістів фактично перетворилася на надзвичайно дорогу для держави, але марнотратну справу. Загалом лише чотири відсотки випускників гірничих закладів закріплюються на виробництві і працюють за здобутим фахом. Отже, 96 відсотків виділені асигнувань на підготовку кадрів для шахтарської галузі (а це лише по Донецькій і Луганській областях становить понад 593 млн. грн. протягом 2007—2010 років) витрачені на утримання навчальних закладів і зарплати викладачів.

Колегія Рахункової палати зазначила, що головними причинами такого стану є безвідповідальне ставлення до розв'язання проблем МОН та Мінекономіки, їх самоусунення від розроблення та запровадження нових критеріїв формування держзамовлення на підготовку інженерно-технічних і робітничих кадрів, відсутність належного контролю з боку облдержадміністрацій та управлінь освіти і науки.

«Ціна питання шороку становить понад 100 мільйонів гривень. Держзамовлення перетворилося на відверту профанацію. Бюджетні кошти надходять у багатомільйонний відстійник безробітних кадрів, а МОН, Мінекономіки за це не несуть відповідальності, — зауважив на Колегії Голова Рахункової палати Валентин Симоненко. — І трагедія навіть не так в неефективному використанні коштів, які держава вкладає у фактично законсервовану систему гірничої освіти. Біда в тому, що таким ставленням ми просто губимо наше підрастаюче покоління, дезорієнтуємо найбільш дієву частину населення Донбасу. В результаті замість того, щоб приносити користь шахтарському краю, молоді спеціалісти змушені «влаштуватися»... на біржах праці».

Прес-служба
Рахункової палати.

Сни і середній бал

Добре, каже колега, що почали враховувати середній бал атестації. Добре-то добре, але нічого доброго.

Мій племінник з математики, фізики, інформатики й мов має по 10—12, а з фізкультури, ДПЮ й ОБЖ — 4—6 балів. У його однокласника — все навпаки. Одне слово, середній бал у них однаковий і обидва мріють про фізмат.

При цьому однокласник може розраховувати на додаткові 20 балів після закінчення підготовчих курсів при столичному вузі, а племіннику вони тільки

сняться. Він хлопець сільський (а ми кричимо про рівний доступ до вищої освіти).

Було б доречно повернутися до олімпіад, які проводили університети. Учні із глибинки могли б у них брати участь і у разі перемоги — претендувати на ті самі 20 додаткових балів. Або переважне право вступити на факультет, який організував олімпіади.

По-перше, справедливо. Відсіялися б, по-друге, випадкові абітурієнти, котрі мають високий середній бал, але слабкі знання з базових дисциплін.

Сергій ДРАГОВ,
випускник 1990-го.

Миколаївська область.

Від ведучого. Ця поезія мені сподобалася щирістю, мелодійністю і образністю. Спочатку планував оприлюднити її окремо. А потім, дізнавшись випадково, що автори — вчителька та її учениця з однієї школи, вирішив розмістити вірші поруч. Їх не слід порівнювати, визначати, який кращий. Вони самотутні, різні, але написані талановито. Чи не так?

Усесвіт м'яко
тулиться до ніг

*Світлає і блаженствує душа,
Ховає сум у золотому листі
Гудуть вітри на сірих віражах,
Життя років нанизує намисто.*

*А Всесвіт м'яко тулиться до ніг,
І сонечко усіх ласкаво гріє,
А десь нуртує: «Ну і що ти зміг
Собі узяти зі своєї мрії?»*

*А я всьому лукаво посміхнусь:
О, ні! Цього нікому не вгадати,
Я зачаровано на світ оцей дивлюсь
І дякую за все, що міг він дати.*

*А стежечка веде мене, веде
І повертає до моєї школи,
І сонячно крилате «добрий день»
Так лагідно хвилююче огорне.*

*— Добридень, діти, сонечка мої,
Нехай бринить віками ваша доля.
Завдяки вам іще є вчителі,
Завдяки вам ще зріє хліб у полі.*

*Я вірю, знаю: справді буде так,
Бо молодим надія ще зоріє...
Учителю! Тебе ж, чекає шлях.
Шлях нескінчений — довжиною в мрію.*

Олександра СОЛОВЕЙ, учитель-методист.
П'ятигоря
Тетіївського району
Київської області.

Самота листопаду

*Листопад, листопад, листопад...
Дощ минеться і смуток розвіє,
Увійду у спустошений сад,
Гляну в вись, де зоря даленіє.*

*І візьму у долоні печаль,
І розвію, напевно, по світу.
Ні за чим (так нестримно) не жаль,
Як за тим, що лишилося літу.*

*Мій останній до нього привіт —
Та душа в голубиному злеті.
Осінь глибоко ранить. А слід
В листопадових снів переметі*

*Так ятрить іще рани в мені!
Слід — глибокий: нічого не відіш!
То — на мить: коли дощ — у вікні.
А минає, і знову — зрадієш.*

*І просвітлена стане печаль,
І для смутку не буде причини.
Виявляється, просто скрипаль,
Що зійшов із гірської вершини*

*Навіває осінні жалі
В надвечір'ї осіннього саду,
І, можливо, іще — журавлі...
Це і є — самота Листопаду!*

Марина БОНДАР.

Ненадиха
Тетіївського району
Київської області.

Чекала мати синів

ВETERАНСЬКА ПОШТА

Є на Хмельниччині невелике село — Лісна Ізяславського району. Війна чорним крилом зачепила і його мешканців, у тому числі й родину Колосинських. А сім'я чимала: Марія Миколаївна, Антон Якович, їхні сини — Антон, Станіслав, Яків, Петро, донечки — Олена, Марія, Ядвіга. Зростали сини, як кажуть, на щастя, а склалося — на горе. Усіх забрали в армію. І доля їх — трагічна.

Найстарший із братів — Антон, 1914 року народження — перед війною служив у кавалерії. Після повернення з армії працював у колгоспі бригадиром. Скромний, привітний, старанний. Любили його у селі. Коли почалася Велика Вітчизняна війна, він потрапив у кавалерійську частину, розташовану в Ізяславі. Кавалеристів відправили на фронт, а з ними й Антон на коні.

— Сину, дай я тебе поцілую, — сказала мати на прощання.

— Немає коли, — кинув хлопець. На коня — і в похід. А згодом однополчанин сина розповів матері, що коня, який був під Антоном, застрелили, Антона поранили. Про подальшу долю бійця й донині нічого не відомо.

Станіслав, 1916 року народження, армійську службу проходив у Середній Азії. До війни працював бригадиром у колгоспі. А під час війни став активістом партизанського загону. Загинув на Хмельниччині

ні у 1944 році. Похований у селі Гулівці Білогірського району.

З початком війни призвали в армію і Якова, 1918 року народження. Трагічна і в нього доля. З групою поранених і безсилих солдатів потрапив у полон. Коли перебував за ключим дротом у Шепетівці, то батьки одразу його і не впізнали. Ця важка, болюча зустріч з сином була для них останньою.

Наймолодший із чотирьох братів — Петро, 1921 року народження — якось прийшов до батьків і сказав, що йому пропонують йти на службу в поліцію. Для батьків це було страшною несподіванкою.

— Не смій про таке й думати! — твердо заявив батько. — Брати десь воюють проти ворога, а ти...

— Буде по-вашому, — тільки й мовив він.

Через деякий час Петро вже

був у партизанському загоні. А згодом — у діючій армії. Останній лист від нього надійшов, коли наші війська наступали. Писав з Білогір'я. А невдовзі після листа — похоронка: загинув у лютому 1944 року. Похований у селі Ямпіль Білогірського району (Хмельниччина).

Ось так у грізні воєнні часи загинули чотири брати Колосинські — Антон, Станіслав, Яків та Петро. Не дожив до кінця війни і їхній батько.

І от — вистраждана Перемога! Марія Миколаївна має надію, що хоч хтось із синів повернеться додому чи хоч подасть звістку про себе. Плаче, тужить, побивається мати. Не повертаються сини. Знесилена горем, ще молодістю у 1948 році Марія померла.

Борис ВОЛОШЕНЮК,
учасник бойових дій,
ветеран праці.

Лісна
Ізяславського району
Хмельницької області.

І ЗНОВУ ПРО ПЕНСІЇ

Компромісний розмір

Добрий день, панове! Пишу до «Голосу України» тому, що вважаю цю газету головним рупором України і Верховної Ради. А мова піде про пенсійну реформу і захист молоді. Нині в пенсійному забезпеченні є чимало недоліків, тож для виходу із ситуації пропоную: мінімальну пенсію збільшити до 1200—1500 грн., а для максимальної встановити обмеження — 6000 грн. Усе, що нараховувалося вище 6 тисяч, могло б піти на збільшення мінімальних пенсій.

А далі — після збільшення мінімальних пенсій до 1200 і більше всі пенсіонери без винятку повинні звільнити свої робочі місця для безробітних і молоді, яка сьогодні поневіряється по всьому світу в пошуках заробітку. Знайдуться ті, хто скаже — це порушення Конституції, адже пенсіонер має право на працю і пенсію. Але, пробачте, і молодь має право на працю, та не може його реалізувати, бо робочі місця зайняті пенсіонерами. Тому, мабуть, треба внести корективи у закон, який дозволив би пенсіонеру отримувати або пенсію, або зарплату. Тоді, впевнений, і пенсійний вік підвищувати не доведеться.

Д. ШЕРШЕНЬ.
Луцьк.

НОВИЙ ЛОХОТРОН?

Позбавляю залежності... по телефону

Одного разу я почула по радіо рекламу кийського спеціалізованого центру здоров'я та реабілітації про лікування залежних від алкоголю. Одразу набрала вказаний номер. Жіночий голос люб'язно запитав, як мене звати, і запропонував зачекати дзвінка спеціаліста. За півгодини озвався телефон, чоловік назвався лікарем. Він повідомив номер свого мобільного, номер та адресу медзакладу і його реєстратури. Запевнив мене, що фірма існує 23 роки, а він у центрі працює більше десяти.

Потім лікар ставив запитання, а я йому відповідала. «Встановивши діагноз», він запропонував мені анонімне лікування, яке зводилося до ведення шоденника і спілкування з лікарем по мобіліці. Звісно, запропонували мені й ліки: перший варіант — на 2—2,5 місяці вартістю 3250 грн., термін дії — 5—6 років; другий — курс лікування на 1,5 місяці, що коштує 4480 грн. і діє 10—12 років.

Довелось відмовитися, бо таких грошей не маю. Тоді лікар запропонував знизку. Я повідомила йому номер пенсійного посвідчення, ветеранського та ідентифікаційний код. Також він мене запитав, чи не родичка я журналіста, телеведучого і мільйонера Костянтина Стогнія. Так, родичка, відповідаю. Мабуть, саме за це мені запропонували ще одну знижку. Врешті-решт, я погодилась на найприйнятніший для мене варіант, з доставкою ліків. Мене попередили, що з медикаментами обов'язково видадуть чек і довідку на препарат, які я повинна зберігати як докази. У назначений день кур'єр привіз ліки — без документів і з чеком, виписаним від руки. Звісно, гроші я не заплатила. Гадаю, це якийсь новий вид лохотрону. Бо серйозна медустанова не дозволить собі такого недбалства...

Наталія СТОГНІЙ.
Золочів
Харківської області.

На істину ображатися не можна

РЕЗОНАНС

Пишу до «Голосу України» уперше, хоча наша родина вже кілька років передплатує й читає вашу газету. Хотілося подякувати автору статті «Чому Україна — відстала країна?» В. Маляренку («Голос України» № 179).

Напевно, знайдуться читачі, не згодні з автором. Я ж виявив єдність позицій. Адже, спілкуючись із друзями, мені доводилося висловлювати ті самі думки, керуватися тими самими доводами, щоправда, деяких посилань на історичні й документальні факти в мене не було.

Припускаю, що багатьох така аргументація може скривдити або навіть образити, занадто вже неприваблива характеристика нашої нації, українського народу. Але на істину ображатися не можна. Пора нарешті робити висновки з історичної правди. Природно, потрібно аналізувати помилки, щоб менше їх робити. Я завжди радів і радію, коли хтось зі співвітчизників справою доводить, що ми не дурніші за інших. Але я завжди був проти того, щоб ми себе споконвічно вважали кращими. Останнім часом нам часто повторюють, що ми — унікальна нація, обрана Богом. Так, це правда. Але й інші нації і народи не гірші! Ми не будемо по-справжньому поважати себе доти, доки не навчимося поважати інших.

Я знайомий з багатьма іноземцями. Не скажу, що вони кращі за нас, але все-таки відрізняються від нас своїм ставленням до закону. У нас на кожному кроці чути: демократія, демократія... Але це не тільки можливість вільно висловлювати свою думку, а й відповідальність за сказане. Демократія — це і є дотримання всіма людьми законів. На жаль, більшість людей в Україні цього не розуміють або не хочуть розуміти. Все гарне в нас виходить якось не завдяки, а всупереч. А це вже не смішно...

Петро ЖАРКОВ.

Сміла
Черкаської області.

ФОТО З КОНВЕРТА

— Куди податися маленькому, вусатому, підприємливому?..

Київ.

Фото Ірини ВОЛОШКИ.

ПРОПОНУЮ

ПДВ перейменувати в ПДМС

Вважаю, що ПДВ — податок на додану вартість — необхідно перейменувати в ПДМС — податок на державне медичне страхування.

ПДВ — це гроші, переплачені нашими громадянами при покупці товарів і послуг. То нехай ці гроші послужать народу, підуть на оздоровлення нації. Нехай український народ процвітає, а не вмирає. А то до 2050 року населення Землі збирається подвоїтися, а нас в Україні, за прогнозами демографів, стане удвічі менше.

Віталій ТАРАНУХА.
Луганськ.

Наруга над пам'яттю

ЗЛОДІЙСТВО

Хочу розповісти про відомого в країні спортсмена-вершника, чудового тренера, історика, розумну, красиву, відважну, чесну людину — заслуженого тренера України Володимира Нагорного.

На коня Володимир сів у ранньому дитинстві. Тримався в сідлі як бог. Був учасником чемпіонату Європи в стипльчезі, займався найнебезпечним видом кінного спорту — кінним триборством. Коней було багато, усіх Володя любив, але «членами родини» залишалися Берег та Секрет. Вони пізнавали його по голосу та кроках.

З 1977 року Володимир тренував армійських п'ятиборців. Усього за дев'ять місяців наповгливої та важкої праці зі спортсменами та кіньми команда з відсталої пробилася на призові місця. У 1978-му армії знову стали чемпіонами Кубка СРСР, чемпіонами СРСР, переможцями міжнародних змагань. За ці досягнення Нагорному було присвоєно почесне звання «Заслужений тренер України».

Запам'ятав Володимира Нагорного і вітчизняний кінема-

тограф. Каскадером він знявся у таких фільмах, як «Бумбараш», «Гадюка», «Весілля в Малинівці», «Вечір на Івана Купала», «Ад'ютант його превосходительства», «Дума про Ковпака» та інших. За один знімальний день доводилося йому бути і червоноармійцем, і білим офіцером...

Загинув мій чоловік при виконанні службового обов'язку в липні 1979 року, коли нашому сину було лише вісім місяців. Як і належить, після прощання в колишньому кінеманежі Суворовського училища в останню путь вершника, заслуженого тренера України Володимира Нагорного супроводжували коні. Один ішов за труною до бульвару Лесі Українки, другий — від воріт цвинтаря до місця поховання. Коні — під чорними попонами, з чорними стрічками у гриві — йшли, сумно опустивши голо-

ви. На могилі у Нагорного — завжди живі квіти. Мені приємно, що його й досі пам'ятають в Україні.

А 7 листопада 2010 року бронзове погруддя заслуженого тренера України Володимира Нагорного, яке простояло на цвинтарі більше 30 років, зникло. Бронзовий пам'ятник, де Володимир обіймає рукою шию та голову коня, роботи народного художника України, академіка Академії мистецтв Юлія Сінкевича був встановлений у 1980 році на військовій ділянці №77 перед першою річницею загибелі чоловіка. Погруддя важить більше 120 кг і має чималу художню, історичну та матеріальну цінність. Непомітно поцупити його з гранітної стели заввишки 170 см, та ще й без застосування спеціальної техніки і на очах у відвідувачів кладовища, просто неможливо.

Виправдовування керівництва міського цвинтаря «Берківці» Ігор Сидоренко запевнив мене, що це — найбільша крадіжка на цвинтарі, й пообіцяв поновити пам'ятник за рахунок ритуальної служби СКП «Спецкомбінат ПКПО». На щастя, у мене залишився другий авторський екземпляр, відлитий в органічному склі, з якого можна відновити скульптуру. Та коштує це дуже недешево.

А поки що могила найвідомішого в Україні вершника лишається без його бронзової копії...

Ольга СІНЬКЕВИЧ,
заслужений тренер України,
вдова.
Київ.

Сьогодні в Україні мінлива хмарність, у центральних і північних областях місцями сильні опади, на дорогах Правобережжя ожеледиця. Вітер південно-західний, північно-західний, 5—10 м/с, місцями 15—20 м/с. Температура вночі від 1—9° тепла до 4° морозу, вдень 2—10 градусів тепла, на півдні вночі 0—6° тепла, на узбережжі морів 10—12°. Удень 8—15 градусів, у північних районах Одеської й Миколаївської областей 2—6° тепла.

КЛУМБА НА ПІДВІКОННІ

Ось такий він дендробіум

На день народження мені подавали ніжну, мов наречена, орхідею дендробіум. Щоб довше зберегти красиві квіти й тонкий аромат, я звернулася за порадами до знайомих квіткарів, інтернету й літератури. І ось що з'ясувалося.

Дендробіум — один з найбільших родів сімейства орхідних. Він налічує до півтори тисячі дуже різноманітних за своїм виглядом видів. Назва роду Dendrobium походить від грецьких слів dendron — дерево й bios — життя. Поширена рослина в тропічних й частини субтропічних районах Південно-Східної Азії, на островах Малайського архіпелагу, в Австралії...

Дендробіуми дуже різноманітні за величиною: від кількাসантиметрових малюків до двометрових гігантів. Стебла можуть бути товсті циліндричні або веретеновидні, а також — тонкі, тростиновидні або роздуті у вигляді псевдобульб. Листя — верхівкове або дворядно розташоване по всій довжині стебла. В одних видів листя живе довго, у інших воно тримається на стеблі 1—2 роки, після чого опадає. Квітки також відрізняються розмаїтістю форми, розмірів і забарвлення. Грона суцвіть можуть звисати, ніби «стікаючи» донизу, а можуть рости, немов свічки, — вертикально.

Навесні й влітку під час активного росту дендробіум потребує теплового вологого утримання. Після визрівання псевдобульб поливання скорочують. Листопадні види взимку тримають в сухості, лише зрідка обприскуючи.

Багато квітів віддають перевагу яскравому розсіяному світлу без прямих сонячних променів у літній полудень. Краще ростуть у маленькому посуді. Субстрат для їхнього вирощування — кора сосни, перепріле листя, деревне вугілля й пісок (1:1:1:0,5).

Дендробіуми мають схильність до утворення повітряних відростків, якими легко розмножуються. Можливо також розмноження поділом і черенкуванням. Ділити куші треба не частіше ніж через 3—4 роки, а верхівкові пагони можна знімати щороку.

Підгодовують ті рослини, в яких добре розвинена коренева система. Для видів теплового утримання рекомендована не тільки літня, а й зимова підгодівля (приблизно раз на місяць) слабким розчином комплексних мінеральних добрив.

Наталія РУМЯНЦЕВА.
Фото автора.

Грип на поріг не пустять хвоя і цибуля

ВАШЕ ЗДОРОВ'Я

Відома цілителька і травознавець **Наталія ЗЕМНА** (на знімку) у **Вінниці** буває частіше, ніж у столиці чи на рідній **Чернігівщині**. До міста над **Південним Бугом** постійно приїздить уже більше двадцяти років. Жодної копійки цілителька не бере за прийом чи консультації хворих. Під час недавнього приїзду дала поради вінничанам, як уберегтися від грипу, який поволі насувається на усіх нас.

У кожній хвороби є три причини

— Коли люди хворіють, суспільство не може бути здоровим, — розповідає **Наталія Земна**. — Так само у хворому середовищі не може бути здоровою людина. Народна медицина покликана допомогти людям запобігти хворобам. Я переконана, що у кожної хвороби є три причини. Це — бездуховність, невігластво або незнання і лінощі. Ми не знаємо, які рослинки нам готові допомогти у випадку тієї чи іншої хвороби. Не знаємо, як запобігти їй. В той же час в інших країнах використовують досвід української народної медицини. В цьому не раз переконувалася, буваючи там...

Якщо організм просить, не відмовляйте йому

— Ще одна біда — не вміємо прислухатися до свого організму. Він же нам підказує, що йому потрібно дати в той чи інший момент. Треба споживати у першу чергу те, що росте в тому краї, де народилася й живе людина. У мене недавно вийшов календар «Борщ Наталі Земної». У старі часи українці кожен день їли борщ.

Чому? Можливо, вони того й не знали, що саме ця їжа слугувала профілактикою багатьох хвороб. Інгредієнти цієї страви запобігали таким хворобам як гіпертонія, склероз, захворювання печінки, шлунку, підшлункової залози. Борщ навіть заспокоював нервову систему.

Хочу нагадати ще про одне наше правило — ніколи і ні в чому не відмовляти вагітній жінці. Саме з цієї ж причини, бо вона особливо відчуває потребу свого організму. Так само кожен з нас має дослухатися до того, чого просить наш організм. І намагатися не відмовляти йому в цьому.

Усе для запобігання й лікування — під руками

— Нас уже лякають епідемією грипу, — каже **Наталія Земна**. — Щоб його не пустити на поріг, треба, знову таки, знати, як це робити і не лінуватися. Бо все для запобігання й лікування грипу є під руками.

Перед тим, як вийти на вулицю, подбайте, щоб слизову оболонку захистити жиром, хоча б олією. Повернувшись додому, добре вимийте руки з милом. Так само обличчя, очі. Прополосніть ротову порожнину. Можна підсоленою водою або з содою чи з соком лимона. Навіть з хроном. Як тільки починаєте чхати, негайно промивайте ніс, закапуйте соком алое, каланхое.

Що вбиває віруси? Цибуля. Розріжте її і розставте по кутках у кімнаті. Не подобається запах цибулі, принесіть хвойні гілки. Час від часу розтирайте їх, щоб виділявся запах. Треба використовувати багато часнику. Але не всі його можуть споживати. Тому їжте цибулю.

Чаї пийте, але не з м'яти й меліси, бо вони розслаблюють організм, а нам потрібно тримати його в тонусі. З малини, калини.

Незабаром — Різдвяний піст

ПРОДОВЖУЮЧИ ТРАДИЦІЇ

З 28 листопада у православних християн розпочинається Різдвяний піст. Його ще називають Пилипівський, тому що починається одразу після святкування Дня пам'яті Святого апостола Пилипа. Піст цей готує християн до зустрічі одного із головних церковних свят — Різдва Христового.

У цю пору ще вдосталь свіжих овочів та фруктів, які і становлять основу харчового раціону впродовж сорока днів посту. Вживають бобові, квашену капусту, огірки, помідори, гриби. Частим гостем на столі може бути гарбуз: у вигляді пудингу, каші чи й просто печений.

Різдвяний піст не такий суворий, як Великий чи Успенський. Він лишень забороняє вживати м'ясні та молочні страви, а також яйця. Дозволено споживати в середу і п'ятницю рослинну їжу без олії, а у вівторок, четвер — рослинну їжу з олією. Рибу ж подають до столу у суботні та недільні дні (до 2 січня), а також у великі свята. Піст полегшується для тих, хто хворіє або працює на важких роботах, вагітних та жінок, які годують грудних дітей. Адже, як кажуть церковні отці, сенс будь-якого посту не в дієті, а в молитві, покайнанні та здоланні пристрастей і вад.

Надія ВЕТОЧКІНА.

СМАЧНОГО!

Плов з грибами

Візьміть 2—3 середні моркви, 2 цибулини, 300 г

печериць, склянку рису, 100 мл олії, сіль, спеції.

Гриби почистіть, вимийте, наріжте скибочками й проваріть кілька хвилин. Очищену моркву натріть на великій тертці, цибулю поріжте дрібними кубиками.

Рис відваріть до напівготовності. Поки він вариться, присмажте до золотавого кольору цибулю і моркву. Додайте варені гриби й тушуйте хвилин п'ять.

Варений рис викладіть в казан з овочами й грибами, додайте сіль, спеції, трохи води (бажано окропу) і обережно перемішайте. На повільному вогні, накривши кришкою, тушуйте хвилин 15.

Капуста з чорносливом

Візьміть одну білокачанну капустину (0,5 кг), 1—2 цибулини, 100 г чорносливу, 100 мл олії, сіль, спеції (за смаком).

Капусту нашаткуйте й обсмажте з подрібненою цибулею (хвилин 10), посоліть, додайте спеції.

Чорнослив промийте й облийте окропом. Додайте до капусти, накрийте кришкою, тушуйте на маленькому вогні до готовності.

Світлана ІВАНОВА.

ЦЬОГО ДНЯ, 26 ЛИСТОПАДА

■ **1855.** Помер класик польської літератури поет **Адам Міцкевич**. ■ **1925.** Народився художник і дисидент **Опанас Заливаха**. ■ **1944.** Перший з'їзд Народних Комітетів Закарпатської України ухвалив маніфест про вихід Закарпаття зі складу Чехословаччини і возз'єднання з Радянською Україною. ■ **1965.** Франція, третьою після СРСР і США, самостійно запустила штучний супутник Землі. ■ **1967.** В СРСР утворено Клуб Григорія Федотова — найкращих футбольних бомбардирів. Рекорд — в **Олега Блохіна**: 211 голів у чемпіонатах країни і 42 голи в матчах за збірну. ■ **1985.** Помер кінорежисер **Сергій Герасимов** ("Семеро сміливих", "Тихий Дон", "Біля озера" та ін.). ■ **1998.** Указ Президента України про щорічне вшанування пам'яті жертв голоду 1932—33 років.

Навіть з листям, якщо збереглося. Можна й гілочки ламати з цих дерев. І з вишні також. І заварювати з них чай. Дуже корисна чорна смородина. Так само, як плоди граната. Треба жувати навіть кісточки.

Ставте хрінники на підшови. Або з часником, розтовченим з сіллю. Але перед тим змастіть олією. Тільки не опускайте руки і не лінуйтеся. Сама хвороба не відступить. З нею треба боротися. Її треба здолати.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Фото автора.

АВТОМОБІЛІСТАМ НА ЗАМІТКУ

У тумані жовтий колір... червонішає

Пізня осінь — пора густих туманів. Тому, виїжджаючи на дорогу, включайте підфарники, ближнє світло або протитуманні фари. Нікого не обганяйте, збільшуйте дистанцію, тримайтеся правого боку, реагуйте на звукові сигнали інших водіїв і час від часу сигнальте також. Орієнтуйтеся по лініях розмітки, якщо їх видно, або на краї дороги. Якщо видимість не перевищує 10 м, то швидкість руху повинна бути не більша за 5 км/год. Якщо необхідно повернути ліворуч або об'їхати перешкоду, переконайтеся у відсутності перешкоди позаду й спереду.

Також варто пам'ятати, що:

- у тумані предмети здаються віддаленішими;
- перед світлофором знижуйте швидкість, перевіряйте правильність сприйняття кольору, адже в тумані жовтий колір злегка червонішає, а зелений — жовтішає;
- швидкість руху вибирайте з урахуванням видимості;
- дальнє світло в тумані гірше за ближнє — його промені спрямовані вище, ніж у ближнього світла, і, відбиваючись від часточок туману, створюють яскраву білу завісу, що заважає розгледіти дорогу;
- погіршенню видимості сприяє й осідання конденсату на теплому склі автомобіля. Склоочисники допомагають прибрати його з вітрового скла, але бічні стають непомітними.

Туман може бути настільки густим, що навіть фари не пробивають його. В такому разі — краще зупинитися й дочекатися, коли він розсіється.

Ігор ШАНЦЕВ.

Фотостудія Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Поради збирала Оксана КАЛУГІНА (oksana@golos.com.ua)

Над номером працювали: **Віталій СУДДА**, **Олександр СУСЛЕНКО**, **Олена ГОРБУНОВА**.

Редколегія: **Леонід БРОВЧЕНКО**, **Анатолій ГОРЛОВ**, **Сергій ДЕМСЬКИЙ**, **Віталій ЖЕЖЕРА**, **Іван ІЛІЯШ**, **Світлана ПИСАРЕНКО**, **Віталій СУДДА**.

Головний редактор **Анатолій ГОРЛОВ**.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка)

українською і російською мовами.

Передплатні індекси:

для фізичних осіб — 40224, 08775,

для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2010 рік:

для фізичних осіб — 10,00 грн.

та 6,00 грн.,

для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

Друк:

ТОВ «Мегі-Поліграф»,

04073 м. Київ,

вул. Марка Вовчка, 12/14,

тел. (044) 581-68-15

Зам. 18484

Макет, верстка —

редакція газети

«Голос України».

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:

для довідок — 503-68-72;

телефакс — 234-72-54;

відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;

телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний

reklama@golos.com.ua — відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

